

Ustanovitelj: občinske konference
SZDL, Jesenice, Kranj, Radovljica,
Škofja Loka in Trzin. — Izdaja časopisno podjetje Gorenjski tisk Kranj.
Za redakcijo odgovoren Albin Učakar

GLAS

Cena 40 par ali 40 starih dinarjev

Lis izhaja od oktobra 1947 kot tednik.
Od 1. januarja 1958 kot poltednik.
Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko.
Od 1. januarja 1964 kot poltednik,
in sicer ob sredo in soboto

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Ob 8. marcu

Osmi marec je pred nami. Praznik, ki ga bo mnogo žensk praznovalo v veseljem razpoloženju, v zavesti, da so enakopravne, da imajo enake možnosti za svoj osebni razvoj in uveljavitev v poklicu kot njihovi tovariši. V svetu pa je še veliko žensk, ki teh pravic in možnosti še nimajo. Vsem tem bo ta dan dal novih pobud in moči za doseg tega cilja.

Prav lani je človeštvo naredilo pomemben korak naprej za doseg enakopravnosti žensk. Po dolgoletnih naporih vseh naprednih sil na svetu so lani Združeni narodji sprejeli deklaracijo o odpravi diskriminacije žensk. Ta deklaracija je brez dvoma učinkovit instrument v borbi proti vsem predsodkom, ki zaenkrat še preprečujejo ženi svobodo, zakonit razvoj njene osebnosti in njenih ustvarjalnih zmognosti ne samo v družini — materinstvu, temveč na vseh področjih družbenega življenja. S tem dokumentom vse članice OZN soglašajo, da je enakopraven položaj žensk v družbi bistvenega pomena za uspešen razvoj vsakega naroda. Prav zaradi tega bomo ob letošnjem osmem marcu slavili pomembno prelomnico v borbi žensk za svoje pravice.

Pri nas je ženska enakopravnost uzakonjena in se nam zdi to nekaj povsem vsakdanjega. Vendar, ali je ta enakopravnost v vsakdanjem življenju prava enakopravnost? Ali je naša družba res ostala brez predsodkov? Ali smo pri nas zagotovili vse pogoje za pravo enakopravnost ženske?

Brez dvoma še ne. Marsikaj bo treba še storiti. Še posebej pa sedaj, ko je pred nami delovnik, ki bo še poslabšal položaj zaposlenih žensk. Ni dolgo tega, kar je bil sprejet zakon o skupnostih otroškega varstva in financiranju nekaterih oblik otroškega varstva v Sloveniji. Dolžnost družbe pa je, da ta zakon začne izvajati. Sredstva, ki se bodo zbrala v zvezi z določili tega zakona, bodo sprva majhna in bodo zadoščala le za uresničanje skromnih programov otroškega varstva. Vendarle, začetek je tu, čeprav morda malo pozno. Življenje na tem področju nas že prehiteva.

Naj bo letošnji 8. marec dan, ki naj nas spomni na to, da je treba še marsikaj storiti za doseg dejanske enakopravnosti žensk.

Na Gorenjskem dve lekarni

Ni še tako dolgo, ko smo v našem časniku precej obširno pisali o reorganizaciji zdravstvene službe na Gorenjskem. Tudi na zadnji seji kranjske občinske skupščine so obravnavali to vprašanje.

Oba zbora občinske skupščine sta namreč dala soglasje zdravstvenemu domu Kranj, da se spoji z zdravstvenimi zavodi osnovne zdravstvene službe na območju občin Kranj in Trzin v nov zdravstveni dom s sedežem v Kranju. Za zdravstveni dom v Škofji Loki pa je prav tako že znano, da je s prvim marcem formalno ukinjen, zdravstveno varstvo v škofjeloški občini pa je prevzel kranjski zdravstveni dom. Tako lahko rečemo, da je del reorganizacije zdravstvene službe na Gorenjskem končan.

Hkrati pa se je začel tudi drugi del reorganizacije zdravstvene službe. Na seji kranjske občinske skupščine so namreč odborniki dali soglasje k spojitvi lekarn v Kranju, Škofji Loki in Trzinu v nov zavod. Čeprav je zdravstveni center predvidel, da bi bila na Gorenjskem ena lekarna pa se občinska skupščina, zaradi predlogov jeseniške in radovljiške skupščine, da bi bila na tem področju samostojna združena lekarna (podobno kot zdravstve-

ni dom), s takšnim predlogom zdravstvenega centra ni strinjala. Tako kaže, da bosta po prvem delu reorganizacije zdravstvene službe na Gorenjskem dva zdravstvena doma in dve lekarni. To pa je zdaj najbrž najbolj ustrezna rešitev, ki omogoča tudi za prihodnje smotno reševanje posameznih vprašanj te javne službe.

Na seji skupščine pa sta oba zbora predvideno soglasje za ukinitev bolniškega oddelka v zdravstvenem domu Kranj in priključitev internega oddelka inštituta za TBC na Golniku, okulističnega in otolskega pa k jeseniški splošni bolnici odložila. A. Z.

V današnji številki

4. stran

Nadaljujemo z
»Dvorenost
neke politike...«

12. stran

Pogled na
sajasto dolino

Zbori volivcev v kamniški občini

V sredo se bodo v kamniški občini začeli zbori volivcev, na katerih bodo obravnavali realizacijo občinskega proračuna za leto 1967 in možnosti novega proračuna za leto 1968, novo sprejete odloke kamniške občinske skupščine in program dela krajevnih skupnosti, kjer bo tekla beseda o razpisu referendumu o krajevnem samopriskvku in ureditvi komunalnih potreb posameznih krajevnih skupnosti.

Zbori volivcev bodo v sredo, 6. marca, za Kamnik in Zaprico, 7. marca za Kamnik, 9. marca za Gmajnico, Volčji potok in Rudnik, 10. marca za Smartno, Pšajnovico, Sela, Nevlje, Črno in Počevče, 11. marca za Črno, Nasovče, Komendo in Stranje, 12. marca za Šmarco, Duplco in Perovo, 13. marca za Mekinjce, 14. marca za Stahovico, Tunjice, Križ, 15. marca za Sutno, 16. marca za Tuhinj, Leke, Moste, Podgorje in 17. marca za Motnik, Spitalič in Godič.

vg

Tisk - sredstvo družbene skupnosti

Nedavnemu posvetu predstavnikov slovenskih časnikov, radia in televizije, kot množičnih sredstev obveščanja javnosti, ki ga je sklicala posebna komisija centralnega komiteja zveze komunistov Slovenije, je minuli mesec sledil tudi posvet v Kranju. Občinski komite zveze komunistov Kranj je sklical posvetovanje za predstavnike tovarniških glasil in lokalnih radijskih postaj na Gorenjskem. Posvetovanja so se udeležili časnikarji-člani zveze komunistov iz domala vseh internih in širših množičnih sredstev obveščanja članov kolektivov in gorenjske javnosti nasploh.

Namen posveta je bil, da bi časnikarji-člani zveze komunistov tudi na področju izmenjave mnenj in medsebojnih izkušenj na področju Gorenjske enkrat prebili led. Vsi udeleženci tega posvetovanja smo se namreč strinjali, da so takšna posvetovanja nadvse koristna, saj se na njih ne seznanimo samo z delom in težavami posameznih redakcij, pač pa izmenjamo tudi izkušnje, ki so še kako pomembne za pravilno in hitro obveščanje prebivalcev Gorenjske. Zato smo se dogovorili, da bomo takšne posvete v prihodnje imeli še večkrat, s tem, da bi se jih udeležili vsi časnikarji z Gorenjske.

Tisk in druga sredstva obveščanja danes močno vplivajo na oblikovanje in razvijanje družbenih odnosov. Pri tem ne gre zgolj za obveščanje, ampak tudi za razvijanje družbenega samoupravljanja. Tako so tudi sredstva obveščanja na Gorenjskem v zadnjih letih posvečala precejšnjo pozornost pripravi in izvajanju gospodarske in družbene reforme. Na posvetu smo tudi ugotovili, da so časniki in lokalne radijske postaje posvetile precejšnjo pozornost tudi reorganizaciji zveze komunistov. Poudarjeno pa je bilo, da je treba še naprej posvečati pozornost nekaterim problemom in napakam. Predvsem pa si je treba prizadevati, da ne bodo občani prepozno, pomanjkljivo, dvomno, enostransko itd. seznanjeni z dogajanji. A. Z.

Zvezni sekretar za finance Janko Smole v Kranju

Kranj, 5. marca. — Na povabilo kranjskega občinskega komiteja zveze komunistov je prišel danes dopoldne v Kranj zvezni sekretar za finance tov. Janko Smole. V prostorih občinske skupščine se je s predstavniki nekaterih kranjskih delovnih organizacij pogovarjal o nalogah in problemih gospodarstva v letu 1968. O nekaterih perspektivah kranjskega gospodarstva v tem letu je najprej seznanil Janka Smoleta, Sveta Kobala in Draga Flisa sekretar občinskega komiteja Martin Košir. Potem pa so predvsem o januarskih predpisih, ki so nekaterim gospodarskim organizacijam povzročili precej težav, razpravljali predstavniki delovnih organizacij. Med drugim so poudarili, da bodo ti predpisi, če ne bodo spremenjeni oziroma milejši, povzročili, da prenekatere delovne organizacije i.e. bodo mogle uresničiti letošnjih delovnih programov, ki so jih sprejele decembra lani. (A. Z. — Foto F. Perdan)

Predkongresna razprava članov ZK

Minuli teden so člani občinskega komiteja zveze komunistov v Kranju na peti seji razpravljali o pripravah na VI. kongres zveze komunistov Slovenije in na IX. kongres zveze komunistov Jugoslavije. Že v eni izmed prejšnjih števil smo zapisali, da bo VI. kongres ZKS oktobra, IX. kongres ZKJ pa decembra letos. Osnova za razpravo na seji kranjskega občinskega komiteja ZK sta bila predloga priprav, ki sta bila sprejeta na IX. plenarni seji CK ZKS (za republiški kongres) in na VIII. seji CK ZKJ (za zvezni kongres).

Člani kranjskega občinskega komiteja zveze komuni-

stov so predvsem razpravljali, katerim problemom naj bi oba kongresa posvetila še posebno pozornost. Čeprav je že iz materialov obeh sej centralnih komitejev razvidno oziroma predlagano, katerim vprašanjem bi bilo na kongresih treba dati posebni poudarek, so se člani občinskega komiteja zavzeli, naj bi bila osnovna tema kongresa ZK Slovenije Idejni, družbenopolitični in gospodarski program razvoja Slovenije v prihodnje. Pri tem so predlagali, da bi bilo treba posebej načeti ekonomski in družbeni razvoj Slovenije v okviru Jugoslavije, idejno in napredno vlogo ZK s po-

udarkom na kadrovsko strukturo in probleme mladih. Predlagali so tudi, naj bi bili vsi predkongresni materiali obrazloženi in utemeljeni, sam kongres pa naj bi zasedal po komisijah. Menili so, naj bi kongres sprejel skupno resolucijo, v kateri naj bi bile združene razprave posameznih kongresnih komisij.

Ko so razpravljali o delegatih za republiški kongres, so člani komiteja menili, naj bi se izvolila občinska konferenca zveze komunistov; tako da bi bili delegati za kongres hkrati tudi delegacija komunistov iz posamezne občine. Precej časa pa so člani komiteja razpravljali o mandatu organov republiške organizacije ZK. Imeli so namreč pomisleke, da je predlagana mandatna doba teh organov predolga. Komite se glede tega vprašanja ni opredelil, imel pa je dvojne mnenj. In sicer so predlagali:

1. da se republiška konferenca ZK izvoli na kongresu. Konferenca pa naj izvoli centralni komite in izvršni komite oziroma,

2. da naj bi republiško konferenco predstavljali delegati občinskih organizacij. Kongres pa naj bi izvolil samo centralni in izvršni komite, ki naj bi bila za svoje delo med kongresom odgovorna republiški konferenci.

V razpravi o pripravah na kongres ZK Jugoslavije pa so se člani občinskega komiteja strinjali, naj bi bila osnovna tema kongresa Nadaljnji razvoj naše socialistične družbe in zveze komunistov Jugoslavije. Predlagali so tudi naj bi delegati za kongres hkrati predstavljali delegacije republik. Nasploh pa so se člani občinskega komiteja zavzeli, naj bi bila pred obema kongresoma razprava o posameznih dokumentih med člani zveze komunistov javna.

V nadaljevanju razprave so člani komiteja ugotovili, da je bila že vsa dosedanja aktivnost organizacij v občini, občinskega komiteja in občinske konference zveze komunistov ter članov hkrati priprava na oba kongresa.

A. Zalar

V pravni pomoči tržiškega sindikalnega sveta uspeh že po enem mesecu

Pred dobrim mesecem so pri občinskem sindikalnem svetu v Trzinu ustanovili službo pravne pomoči. S tem so Trzinčanom prihranili precej časa, zlasti pa stroškov, saj so morali prej hoditi po pravne nasvete v Kranj. Čeprav je od ustanovitve te službe šele dober mesec, pa so kljub temu že vidni nekateri pozitivni rezultati. Sicer pa pustimo besedo vodji te službe dipl. pravniku Nacetu Pavlinu.

»Tovariš Pavlin, kaj lahko rečete o delu pravne pomoči v Trzinu?«

»Res je, da smo začeli z našo službo pred enim mesecem in v tem mesecu smo opazili, da bi vrsto zadev lahko rešili pravočasno, če bi bila v Trzinu ta pravna pomoč že prej. Poudariti pa je treba presenetljiv odziv na obstoj te službe, s tem pa je tudi ta služba dokazala, da je v Trzinu potrebna.«

»Katerih zadev je največ oziroma, s katerih področij je največ nejasnih vprašanj?«

»Največ zadev je s področja delovnih razmerij, zlasti vprašanje nagrajevanja, premeščanja na druga delovna mesta, odpovedi in pa disciplinski prekrški. V zadnjem času pa je tudi dosti zadev iz socialnega in pokojninskega zavarovanja.«

»Kje je po vašem mnenju vzrok za omenjene nejasnosti? Ali gre za nepoznavanje predpisov ali bolj za njihovo kršitev?«

»Menim, da je vzrok precejšnjega števila obravnavanih zadev nepoznavanje temeljnega zakona o delovnih razmerjih, pa tudi, vsaj prvi vtis je tak, da samoupravni akti tržiških gospodarskih organizacij niso prilagojeni določilom zakonov. Zlasti velja to za manjše delovne organizacije.«

»Pravite, da samoupravni akti nekaterih kolektivov niso prilagojeni zakonskim določilom. Ob tem me zanima, kako tržiške delovne organizacije gledajo na obstoj vaše službe?«

»Ne bom se dosti zmotil, če rečem, da pozitivno, skoraj lahko rečem, da tako pozitivnega sprejema nisem pričakoval. Da je res tako, nam kaže seminar o odgovornosti delavca v delovni skupnosti, ki ga je pripravila tržiška delavska univerza in ga namerava v kratkem ponoviti. Na prvi seminar je prišlo dosti ljudi iz skoraj vseh tržiških delovnih organizacij. Najbolj zanimivo pa je, da sta se za prihodnji seminar o odgovornosti delavca v delovni skupnosti prijavili že dve organizaciji, ki bosta nanj poslali vse svoje člane in sta tako seminar kar »rezervirali« zase.«

Ob koncu naj zapišemo še to, da dela služba pravne pomoči pri občinskem sindikalnem svetu Trzin vsak četrtek popoldne.

V. G.

Preživele oblike 8. marca

Vsa leta sem se izogibala prireditve, ki so jih organizirale različne organizacije ženam, v počastitev 8. marca v stari obliki s polovico klobase in dva deci vina. Taka oblika proslave se navadno sprevrže v navadno gostilniško srečanje.

Tako je povedala ena izmed udeleženk na občnem zboru zveze borcev njihove organizacije za Planino-Čirče pri Kranju. Povod za to je bila ugotovitev, da se te prireditve v zadnjih letih ne obnesejo, da je bilo lani zelo malo ude-

ležbe in podobno, čeprav se je organizacija ZB močno zavzela za to.

Njihov sklep je bil, da bodo s sodelovanjem šole Staneta Zagarja organizirali letos drugačno prireditev za 8. marec. Nastopili bi učenci z izbranimi recitacijami in drugimi točkami in bi žene matere doživljale čisto nekaj drugega kot ob klobasah in vinu. Razen tega nameravajo obiskati žene, zlasti partizanske matice, ki so na njihovem območju.

Lani, kot že v prejšnjih letih — je bila organizacija ZB tega terena zelo uspešna. To zlasti ob sodelovanju z vsemi drugimi organizacijami na njihovem območju, s katerimi so ob vsakem prazniku, prreditvi ali dogodku delali složno. K temu naj zadostuje samo podatek, da je organizacija ZB kljub težavam pri spevala šamo v denarju za organizacijo dedka mraza 65 organizacijo dedka mraza 65 tisoč S dinarjev. Ob taki delovni volji in sodelovanju z drugimi organizacijami bodo prav gotovo našli sodobnejše oblike praznovanja dneva žena in v vseh drugih javnostih, kjer današnji čas vsiljuje drugačne oblike. A to ni le na terenu, marveč v vseh naših krajih.

K. M.

Kaj vemo o Jožetu Gregorčiču

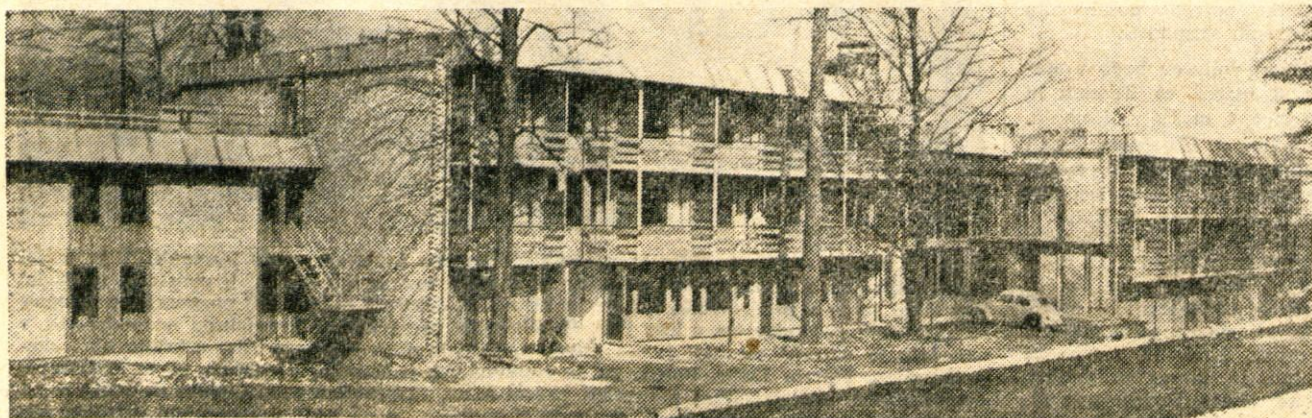
Na nedavni letni občinski skupščini ZZB NOV Jesenice je več delegatov in gostov razpravljalo o pomenu in vlogi tiska ter radija pri razvijanju borbenih tradicij naše narodnoosvobodilne vojne. Če vedno in povsod poudarjamo, da trpljenja in junaškega odpora naših ljudi ne smemo pozabiti, potem je prvenstvena naloga borcev, da svoja doživetja in spomine na žive ali padle tovariše posredujejo javnosti. Pri tem pa ni vedno enostavna naloga opisati v kratkem sestavku tega ali onega borca. Na skupščini smo slišali naslednji primer:

Na Gorenjskem ni partizana, ki ne bi slišal za narodnega heroja Jožeta Gregorčiča, komandanta gorenjskih partizanov iz prvih let vojne. Znano je, da je padel 9. septembra 1942. leta na Jelovici. Toda pogledimo, kaj vemo mi o Jožetu Gregorčiču. Njegovi najožji sodelavci so pred leti v Kranju sestavljali njegov življenjepis. V tem življenjepisju je do vseh podrobnosti opisana pot Jožeta Gregorčiča skozi špansko državljansko vojno, prav tako njegovo življenje v taborišču v Franciji. Znano nam je do vseh podrobnosti, kako se je vtihtopil na ladjo in pobegnil iz taborišča v Jugoslavijo. Iz Španije ali Francije so nam znani skoraj vsi njegovi koraki. Toda o njegovem življenju v partizanih, o njegovih osebnosti kot komandantu nam je bore malo znana. Dvakrat manj podatkov imamo o njem iz partizanske Španije.

Ali pa drug primer: Predlanskim so v Srbiji proslavljali 25-letnico Uziške republike. Skoraj vsi časopisi so se spominjali Julke in Albina Pibernika ter njihovega sina Albina. Oba sta Jeseničana. Toda njihovo življenje v Srbiji nam je dobro znano, o življenju in delu te družine na Jesenicah pa ne vemo skoraj ničesar, čeprav sta živela na Jesenicah dolgo let, v Srbiji pa poldrugo leto.

Na občinski skupščini je dano priznanje jeseniškemu radiu, ki ima vsako nedeljo na sporedu »Mi pa nismo se uklonili...«, v kateri borci obujajo spomine na pretekle dni naše nedavne zgodovine. Za prispevke s tematiko iz NOB je dano priznanje tudi ljubljanskemu radiu ter časopisom Železar, Glas, TV-15 ter drugim, ki so občasno objavljali sestavke oziroma spomine borcev.

J. Vidic

Garni hotel na Bledu bodo končno le izročili svojemu namenu. Računajo, da bodo že konec marca prostore zasedli prvi gostje.

— Foto: F. Perdan

Lanskoletni izvoz škofjeloškega gospodarstva

Lani je celotno gospodarstvo škofjeloške občine izvozilo za 3 milijone 700 tisoč dolarjev blaga, kar je za 4,5 odstotkov več kot v letu 1966. Najpomembnejši je izvoz industrijskih proizvodov, saj znaša 83,4 odstotka celotnega izvoza, medtem ko je delež kmetijstva 15,6 odstotka in izvoz obrti 0,9 odstotka.

Hkrati pa je loško gospodarstvo lani uvozilo za 3 milijone 790 tisoč dolarjev različnega blaga, največ reprodukcijskega blaga, največje zastopane industrije, saj odpade nanjo 99,5 odstotka celotnega uvoza. Glede na to je torej celotno loško gospodarstvo uvozilo nekoliko več kot je izvozilo. Vendar pa

pri nekaterih gospodarskih panogah zasledimo večji izvoz kot uvoz blaga. Tako je kovinska industrija udeležena pri izvozu z 32,6 odstotka, pri uvozu pa le 22,3 odstotka.

Prav tako je lesna industrija izvozila za 18,4 odstotka in uvozila za 10,1 odstotka. Nasprotno pa ima tekstilna industrija skoraj še enkrat večji uvoz kot izvoz.

Ceprav so bili pri izvozu v glavnem zastopani industrijski izdelki, je zanimivo, da je bilo kar 93,1 odstotka blaga prodano na konvertibilno področje. S tako visokim odstotkom se lahko pohvalijo le redke občine. Sicer pa je bil izvoz takole usmerjen: v države evropske go-

spodarske skupnosti je bilo prodano 58,2 odstotka blaga, v države EFTA 9,3 odstotka, v države vzhodnoevropskega tržišča 6,8 odstotka in v druge dežele 26,3 odstotka.

V Italijo sta največ izvozila Kmetijsko gospodarstvo in Gorenjska predilnica, v Zahodno Nemčijo LIP Češnjica, v Avstrijo Gorenjska predilnica, v države vzhodnoevropskega tržišča pa sta največ izvozili Iskra in LTH. Po obsegu izvoza sta bili v občini najmočnejši podjetji Gorenjska predilnica z nekaj več kot milijon dolarji ter Iskra Zeleniki s 739.054 dolarji. Sledijo LIP Češnjica, LTH, Jelovica in Sešir.

S. Zupan

Restavracijo Krim na Bledu bodo popolnoma preuredili. Vsi prostori bodo ogrevani s centralno kurjavo, uredili bodo dve novi kuhinji — šolsko in eksperimentalno — z dozidavo pa bodo pridobili tudi 100 novih restavracijskih sedežev. Sedanjo streho bodo zamenjali z novo, ki bo v gorenjskem stilu. Gradbeno podjetje Gorenjc iz Radovljice, ki je izvajalec del, računa, da bo restavracija preurejena že v mesecu maju. — Foto: F. Perdan

Ceprav je klavnica v Radovljici skoraj nova se je podjetje odločilo za dozidavo nove moderne prekaževalnice, skladišča za mesne izdelke in sanitarij za njihove delavce. Dela bodo veljala približno 70 milijonov starih dinarjev, ki jih je podjetje namenilo za to iz svojih lastnih sredstev. — Foto: F. Perdan

Kamniška občinska skupščina o reelekciji

Pisali smo že, da posvečajo v kamniški občini precej pozornosti ponovnim volitvam za direktorje in druga vodilna mesta, saj so o tem vprašanju že razpravljale kamniške družbenopolitične organizacije, na svoji zadnji seji pa se je razpravam pridružila tudi kamniška občinska skupščina.

Sama razprava o reelekciji, tako v družbenopolitičnih organizacijah kot v kamniški občinski skupščini, je opozorila na nezadovoljivo kadrovske strukture vodilnega kadra. Tako imajo v 60 kamniških gospodarskih in delovnih organizacijah zaposlenih 34 oseb z visoko izobrazbo, 5 z višjo, 33 s srednjo in 21 z nižjo strokovno izobrazbo. Ob tem pa statuti omenjenih organizacij postavljajo pogoje, po katerih bi morali imeti 68 oseb z visoko izobrazbo, 5 z višjo, 5 s srednjo in 3 z nižjo izobrazbo, medtem ko za dvanajst mest niso določeni pogoji v samoupravnih aktih delovnih in gospodarskih organizacij.

Do konca tega meseca bodo morali v Kamniku izvoliti direktorje v 16 delovnih organizacijah, in sicer 8 s področja gospodarstva in 8 s področja šolstva in varstva, medtem ko bodo morali v drugi polovici letošnjega leta razpisati še mesta direktorjev v devetih gospodarskih organizacijah in v dveh delovnih organizacijah s področja kulture, prosvete in varstva.

Odborniki obeh zborov kamniške občinske skupščine so se strinjali z ugotovitvami družbenopolitičnih organizacij, ki menijo, da mora biti pri reelekciji poudarek na javni in demokratični razpravi, medtem ko je treba pri obravnavanju sedanjega dela direktorja upoštevati njegov prispevek na področju gospodarjenja in organizacije v delovni organizaciji in pa njegovo vlogo na področju samoupravljanja in medsebojnih odnosov.

V Kamniku so tudi imenovali posebno strokovno komisijo, ki bo v tistih gospodarskih organizacijah, kjer je reelekcija, ugotovila stopnjo rasti gospodarstva, za nekaj let nazaj, sedanji ekonomski položaj delovne organizacije, kadrovske sestave vodstev in zaposlenih ter perspektivni program in možnosti nadaljnjega razvoja gospodarske organizacije. Podatki, ki jih bo komisija dobila, pa bodo služili kot osnova za najobjektivnejše odločanje razpisnih komisij.

V. Guček

Zasebna gradnja stanovanj v kranjski občini Letos zemljišče za sto šestdeset stanovanj

V zadnji številki smo zapisali, da bo letos v Kranju zgrajenih 242 novih stanovanj, ki jih bo v okviru poslovno-tehničnega sodelovanja s Podjetjem za komunalno in stanovanjsko gospodarstvo zgradilo Splošno gradbeno podjetje Projekt Kranj. To bo tako imenovana družbena ali blokovska gradnja. Vendar pa Podjetje za stanovanjsko in komunalno gospodarstvo v Kranju skrbi tudi za zasebno gradnjo stanovanj, in sicer tako, da v okviru zazidalnih načrtov posameznih krajev pripravlja zemljišče za tovrstno gradnjo.

Prednost takšne gradnje je, da kupec zemljišča lahko takoj začne graditi stanovanjski objekt, ne da bi prej moral dobiti še lokacijsko in gradbeno dovoljenje. Razen tega ima hkrati tudi zagotovilo, da bo po dograditvi to zemljišče tudi komunalno opremljeno (elektrika, vodovod, cesta itd.).

V Podjetju pravijo, da bo tako že letos moč začeti graditi v kranjski občini okrog 160 stanovanj. Prvo takšno zemljišče, na katerem bo 60 vrstnih hiš (dvojčkov), je na Kokrici pri Kranju. Zemljišče je že last Podjetja, razen tega pa je tudi že vse pripravljeno za komunalno ureditev zem-

ljišča. Posebnost te gradnje je tudi, da bodo zainteresirani lahko kupili stanovanja oziroma objekte, ki bodo zgrajeni že do tretje stopnje. V Podjetju so nam tudi povedali, da bodo za takšna stanovanja na Kokrici že letos začeli iskati kupce.

Druga takšna oziroma podobna gradnja pa je predvidena v Predvoru. Tudi to zemljišče, na katerem je predvidenih okrog 42 stanovanj, je že last Podjetja za stanovanjsko in komunalno gospodarstvo. Razen tega Podjetje pripravlja tudi že projekte za komunalne naprave na tem področju. Posebnost teh stanovanj pa je, da bodo imela več sob, ki jih bodo lastniki lahko oddajali.

Tretja takšna, do neke mere organizirana individualna gradnja je predvidena na Klancu. Zemljišče, na katerem je predvidenih 62 stanovanj, sicer še ni last Podjetja, vendar pa že pripravljajo projekte za komunalne naprave. Razen tega pa kaže, da bo tudi to zemljišče še letos last Podjetja.

Tako lahko zaključimo, da bodo zainteresirani oziroma kupci že letos lahko začeli graditi individualna stanovanja, posebno na Kokrici in v Predvoru. A. Zalar

Nadaljujemo z »Dvoreznost neke politike in še marsikaj«

3. februarja 1968 smo v našem časniku objavili prispevek tov. Petra Ogrizka z naslovom Dvoreznost neke politike in še marsikaj. Gre za začasni pravilnik o položaju, nalogah in odnosih učencev srednjih šol. Tov. Peter Ogrizek obravnava ta pravilnik in konča z besedami: Do pravilnika bo v celoti gotovo zavzel stališče ObK ZMS Kranj na svoji seji. Nekaj pa je že zdaj jasno: za tako vsebino odnosov na šolah se zveza mladine ne bo zavzemala, kakor si zelo naivno predstavljajo avtorji pravilnika v 72. členu.

10. februarja 1968 smo objavili to stališče s seje ObK ZMS: »Pravilnik neupravičeno posega v svobodno osebnost učenca in legalizira zlorabljanje; pojave, za katerih odpravljanje je potrebna široka družbena akcija, pa ureja na najenostavnejši način: normativno. Odločno se zavzemamo proti vsem poskusom, da bi bil začasni pravilnik potrjen na katerikoli šoli v naši občini.

Na tej seji so razpravljali tudi predstavniki Zavoda za prosvetno pedagoško službo v Kranju. Direktor zavoda je pojasnil, da so ta pravilnik pripravili ravnatelji šol, ker so želeli dopolniti in prilagoditi tovrstni pravilnik republiškega sekretariata za šolstvo, ki ne ustreza več današnjim pogojem in življenju, saj ga je republiški sekretariat izdal že pred dvanajstimi leti. Zavod ga je poslal v oceno republiškega sekretariatu, ki pa ga je zavrnil. Na seji so obsodili Zavod, zakaj ni ničesar ukrenil, da je takšen pravilnik prišel na šole.

Prav tako se je oglasil tov. Marko Sbil s prispevkom Šolstvo tare obilo problemov in med drugim piše: Mladinska organizacija je upravičeno dvignila svoj glas. Prepričani smo, da je na Gorenjskem dovolj sposobnih pedagogov, ki bi ob smotni politiki ZPPS lahko na širši in sodobni osnovi reševali vprašanje vzgoje mladine v vseh pogledih.

Objavljamo prispevek tov. Branimira Lorenčiča, ravnatelja poklicne in tehniške šole Jesenice (opravičujemo se mu zaradi zamude, zakaj prispevek je poslal že 19. februarja).

Sprejemljiva je le konstruktivna kritika in nepristranost obveščanja javnosti

Na rob famozne polemike o začasnem pravilniku o položaju, nalogah in odnosih učencev srednjih šol na Gorenjskem (Glas št. 9, z dne 3. II. in št. 11, z dne 10. II. 1968).

Zavedamo se, da odgovornost staršev, družbe in šol ni majhna pri oblikovanju mlade osebnosti. Tu se vsak na svoj način trudi najti ustrezne oblike in metode dela, da bi bili v teh prizadevanjih čim bolj uspešni. Učinek teh stremeljenj je v enaki meri odvisen od stopnje enotnega in sinhroniziranega ukrepanja. To je vodilo ravnatelje srednjih šol Gorenjske na sestanek dne 27. 10. 1967, da so izrazili potrebo o medsebojnem usklajevanju režima na šolah. Ugotovljeno je bilo, da je večina šol pred leti, ko so nastajali prvi interni predpisi, že sprejela pravilnike o pravicah in dolžnostih učencev. Ti so sestavni del statuta izobraževalnih zavodov. Zakonitost teh, pa so potrjevale komisije pri občinskih skupščinah. Ločeno sestavljeni pravilniki so se med seboj dokaj razlikovali, kar je povzročalo težave zlasti med enakimi šolami.

Čeprav je z Zakonom o srednjem šolstvu zadožen

Sekretariat za prosveto in kulturo, da izda tak pravilnik, tega še ni storil do danes. Izkušnje nas uče, da predvidenih predpisov zlepa ni, čeprav to poraja mnoge nepotrebne probleme. Tako so šole še vedno več ali manj prepuščene same sebi in ni čudno, če težijo k enotnemu reševanju in ukrepanju. Ravnatelji šol so vedeli, da Zavod za prosvetno pedagoško službo ni pristojen, da bi predpisal tak pravilnik, in ga tudi niso od njega pričakovali. Zato so se odločili sami, ker imajo kot predstavniki delovnih organizacij pravico do medsebojnega dogovarjanja. Iz navedenih razlogov je vznikla dobronamerna pobuda, da bi prihodnji sestanek posvetili oblikovanju začasnega pravilnika.

Osnovno in izhodiščno gradivo je bilo naslednje: Pravilnik o dolžnostih in pravicah učencem srednjih splošnoizobraževalnih in strokovnih šol, ki ga je sprejel Svet za prosveto in kulturo 21. 2. 1956 in je še vedno v veljavi, čeprav ga je v določenih poglavjih že zdavnaj prehitel čas, obstoječi pravilniki treh šol (gimnazije, tehniške in poklicne šole) in Zakon o srednjem šolstvu.

Sestanek ravnateljev 8. 12. 1967 je bil namenjen oblikovanju enotnega pravilnika. Uvodoma je bilo dogovorjeno naslednje:

namen vsakega pravilnika pa tudi tega je, da bo čimbolj konkreten, eksakten in aplikativen, ne pa načelen. Zajame naj vse iz vsakodnevne, neposredne prakse življenja in dela na šoli. V tem duhu je potekalo oblikovanje besedila, ki je v glavnem sinteza prej navedenih virov. Z njim so se strinjali vsi prisotni. Kljub temu so šolam ostale vse možnosti, da same ustrezno preoblikujejo

posamezne določbe glede na specifikum ali pripombe samoupravnih organov.

Edina naloga na koncu sestanka izbrane komisije je bila, da uredi tekst in poskrbi za razmnoževanje. Vsaka šola je naročila toliko izvodov, kolikor ima oddelkov, ker so upoštevali razredne skupnosti. Koncem decembra 1967 je bilo gradivo razmnoženo in predstavniki šol so ga lahko po novem letu dvignili v administraciji Zavoda. Zaradi semestralnih počitnic so se šole pripravljale na interno obravnavanje šole po začetku drugega polletja. V tem času je Občinski komite ZMS Kranj pripravil poseben dokument o pravicah in dolžnostih dijakov v statutih šol ter ga predložil v obravnavo in potrditve Svetu za vzgojo in izobraževanje Skupščine občine Kranj, dne 25. 12. 1967. Zaradi obsežnosti drugega gradiva je bila razprava o tem predlogu predložena na 9. januar 1968. Primerjajte datum in potek obeh akcij ter sami ugotovite opravičenost očitka o »dvoreznosti neke politike in konkurenici«.

Po veljavnih predpisih sprejema akte interne zakonodaje svet zavoda po predhodnih razpravah v delovni skupnosti, na šolah pa še v šolski skupnosti učencev. V svet zavoda so tudi predstavniki dijakov. Tako ne more nihče vsiliti delovni organizaciji akta, s katerim se ne strinja sama.

Objektivno oceno omenjenega pravilnika lahko da le oni, ki je v celoti seznanjen s pisano problematiko srednjega šolstva. Vsekakor ga ne moremo presojati skozi priz-

mo gimnazijske mladine, saj obiskuje strokovne šole ca 70 % učencev. Prav posebne težave nastopajo na poklicnih šolah, kjer se zbere relativno največ težje prilagodljive mladine. Boljši se običajno vpišejo v družbeno višje vrednotene šole. To pa daje pomembno obeležje delu na posameznih srednjih šolah.

Dokaj enostransko in zlonamerno je lahko polemiziranje s posameznimi členi začasnega pravilnika posebno, ker se z izseki izkrivlja celota. Tak način obravnavanja ne moremo oceniti za konstruktivno kritiko. Tako šolniki niso krivi, če mladinski komite ni zadovoljen s formulacijami v Zakonu o srednjem šolstvu. Potrebno bo to akcijo usmeriti na organe republiške skupščine. Interpretacija o domovini se ne ujema s pozivom maršala Tita na 8. kongresu, ko omenja vzgojo ljubezni do domovine in socializma. Prepričan sem, da bo mladega socialistično vzgojenega samoupravljalca najbolj razočarala domovina takrat, ko po končani šoli ne bo dobil zaposlitve, čeprav je pravica do dela osnovna socialistična pridobitev.

Iz dneva v dan so vedno bolj očitne gmotne razlike med ljudmi in šole naj bi dovoljevale učencem premožnih staršev nošenje dragocene nakita, dragih obkles in podobno? Ali ne ustvarjajo socialne krivice pri mladini siromašnih staršev kompleks manjvrednosti in zapostavljanja? Učenci so v teh letih tu najbolj občutljivi. Tega ne poznajo oni, ki vse skozi živijo v dobrih materialnih pogojih. Kaj nam pove socialna struktura študirajoče mladine na ljubljanskih visokih šolah? Kakšne so možnosti za šolanje otrok našega preprostega delavca — proletarca? Enaki pojavi niso redki tudi na srednjih šolah. Ali ni tako stanje mnogo bolj krivično do mladine, kot pa začasni pravilnik?

Ze prej sem omenil problematiko poklicnih šol. Ali še kdo postavlja danes kot političen problem vulgarno izkoriščanje vajenske mladine, kar v socialistični družbi ne bi smeli več poznati? To so hujši problemi kot pa ogroženo malomeščansko pojmovanje svobode zamaskirano s parolami o demokraciji in samoupravljanju. Ali je že kdaj mladinska organizacija zavzela politično stališče do pojavov amerikanizma, ki so enako ali pa še bolj nevarni kot klerikalizem.

Mnogi ne vedo, da se dekleta učijo n. pr. za: galvanizerke, rezkalke, strugarke

itd. In predstavljajte si, kako bi se počutile nališpane v tem delovnem ambientu! Ali niso mladinke dovolj prikupne že s svojo naravno lepoto? To ni ostanek starih patriarhalnih pogledov, temveč spoštovanje svoje mladosti.

Na strokovnih šolah se tudi pouk praktičnega dela odvija po učnem načrtu. Ta praksa se po daljšem izostanku učenca ne da nadoknaditi tako, kot je to slučaj s teorijo, kjer enostavno vzameš knjigo ali si sposodiš zvezek in se naučiš. Za predpisane vaje je potreben določen čas in trening. Prav zaradi programiranega poučevanja je nemogoče med šolskim letom menjati poklic. N. pr.: Ni mogoče, da bi učenec do decembra obiskoval praktičen pouk za prodajalca, nato pa bi se odločil za ključavničarja. Kakor vidite, ne gre za omejevanje svobode. Ze ta skromen primer nam pove, da kritiki ne poznajo problemov in sistema strokovnega izobraževanja. Bodi dovolj!

Bili bi nekritični, če bi trdili, da ima omenjeni pravilnik tudi določene pomankljivosti. Te so predvsem v naslednjem:

— da ga ne spremlja ustrezna obrazložitev,

— da obstaja nevarnost praktičistične uporabe določil, brez pedagoške strpnosti pri reševanju določenega problema,

— da so nekatere pravne pomanjkljivosti,

— da niso o vsebini organizirano razpravljale šolske skupnosti učencev.

Pravilnik takšen kakršen je, je prvi poskus samostojnega reševanja tega problema na terenu. Ne strinjamo se z oceno, da je »a priori« slab, temveč je lahko osnova za nadaljno obdelavo. Sicer pa bomo veselji, ko bomo dobili boljše. Zanimna nas konkretno, kateri člen ima namen, da bi kvaril našo mladino in na njo vplival negativno. Delovna mladina ima rada konkretne in jasno postavljene zahteve in to jo dviga. To pomeni, da določila v pravilniku zadevajo manjšino.

Prav gotovo niso ravnatelji šol sovražniki mladine kot sodijo nekateri učenci, temveč željo za uspešno delo na šolah čimvečji red in delovno disciplino, to, kar zahteva življenje v praksi vedno bolj neizprosno. V tem nas podpirajo tudi starši.

Mnenju 19 navzočih ravnateljev srednjih šol Gorenjske bo morala prisluhniti tudi javnost, pa čeprav ni za vse

prijetno. (Sestanku nista prisostvovala le ravnatelj Mlekarške šole Kranj in Gimnazije Skofja Loka.)

Ko postavljamo zahteve, da naj ima učiteljstvo več zaupanja v mladino velja enako za njo, da tudi ona pokaže zaupanje v svoje učitelje. Le v pripravljenosti in pristnem sodelovanju med mladinskimi vodstvi ter učiteljskimi zbori lahko pričakujemo pozitivno uveljavljanje sodobnih teženj mladine.

Zavržam pa vse tiste, ki izkoriščajo dilemo okrog omenjenega pravilnika za razne napade na Zavod za prosvetno pedagoško službo v Kranju.

Na koncu se zamislimo ob vprašanju: »Komu koristi, in komu škoduje ta polemika?«

Lorenčič Branimir

(Op. ured. — Prispevka nismo krajsali in tudi ne popravljali!)

Do sedaj smo v našem časniku objavili že nekaj člankov na temo Začasnega pravilnika. Razen tega so o tem pisali tudi nekateri druga časniki. Čeprav je znanih že več različnih mnenj, menimo, da je vrsta vprašanj, ki bi jih morali osvetliti, da bi z razpravo lahko končali.

Menimo, da je že v današnjem članku, ki nam ga je poslal tovariš Branimir Lorenčič, ravnatelj Poklicne in tehniške šole Jesenice, precej nejasnosti, ki terjajo, da bi jih avtor podrobneje obrazložil. Hkrati pa bi bilo prav, da bi o tem in nasploh o razpravi, ki smo jo začeli, spregovorili tudi drugi (prosvetni delavci, predstavniki raznih organizacij, starši itd.).

Katere so te nejasnosti:

1. Zajame naj vse iz vsakodnevnih, neposrednih praks življenja in dela na šoli.
2. Prav posebne težave nastopajo na poklicnih šolah, kjer se zbere relativno največ težje prilagodljive mladine. Boljši se običajno vpišejo v družbeno višje vrednotene šole.

3. Prepričan sem, da bo mladelega socialistično vzgojenega samoupravljalca najbolj razočarala domovina takrat, ko po končani šoli ne bo dobil zaposlitve, čeprav je pravica do dela osnovna socialistična pridobitev.

4. Iz dneva v dan so vedno bolj očitne gmotne razlike med ljudmi, in šole naj bi dovoljevale učencem premožnih staršev nošenje dragocene nakite, dragih oblek in podobno?

5. To so hujši problemi kot pa ogroženo malomeščansko pojmovanje svobode, zamaškirano s parolami o demokraciji in samoupravljanju.

Uredništvo

58 milijonov za sindikalne podružnice

Po predvidevanjih občinskega sindikalnega sveta v Kranju bo letos ostalo 106 sindikalnim podružnicam v kranjski občini prek 58 milijonov starih dinarjev sindikalne članarine, medtem ko znaša letošnji predračun občinskega sindikalnega sveta okrog 43 milijonov. Takšen predračun so člani sveta sprejeli tudi minuli petek na svoji drugi seji. Se pred razpravo o letošnjem predračunu pa so člani sveta razpravljali in sprejeli tudi zaključni račun za minulo leto.

Lani se je v proračun občinskega sindikalnega sveta nabralo nekaj nad 39 milijonov starih dinarjev. Proračun je bil sestavni del delovnega programa, denar pa se je porabil predvsem za podpiranje in razvoj raznih dejavnosti, za pomoč vodstvom sindikalnih organizacij, za materialno in pravno pomoč članom sindikata in za opravljanje funkcij sindikata v občini. Tako je bilo največ denarja porabljenega za razvoj sindikalnih organizacij (nad 4 milijone), za izobraževanje (3,6 milijona), za pomoč članom sindikata (2,8 milijona), za rekreacijo (2,6 milijona) itd. Iz tega poročila je tako razvidno, da se je iz proračuna posredno ali neposredno vrnilo v sindikalne podružnice 46 odstotkov vsega denarja, s katerim je lani razpolagal občinski sindikalni svet. Zato sindikalne podružnice lani niso dobile le 40 odstotkov denarja od porabe članarine, ampak se je ta odstotek s posrednim in neposrednim vračanjem zvišal na 55.

V začetku smo povedali, koliko denarja je letos predvidenega za sindikalne podružnice in za občinski sindikalni svet. Pri tem je prav da pomenimo, da vsak član sindikata plača le 0,6 odstotka od čistih osebnih dohodkov za članarino. Tako bo letos okrog 22 tisoč članov sindikata v kranjski občini plačalo okrog 145 milijonov starih dinarjev članarine. Od tega bo 40 odstotkov ostalo 106 sindikalnim podružnicam, 29,6 odstotka občinskemu sindikalnemu svetu in 30,4 odstotka republikanemu in zveznemu sindikatu.

Predvideno je, da bo letos občinski sindikalni svet porabil denar za razvoj in aktivnost sindikalnih podružnic (6,3 milij.), za pomoč članom sindikata (4,3 milij.), za rekreacijo, šport in kulturno dejavnost članov sindikata (6,1 milij.), za delo organov sindikata v občini (5,5 milij.) in za materialne in funkcionalne izdatke, ki so povezani z delom občinskega sveta (20,8 milijona). Iz teh nekaj podatkov pa je tudi razvidno, da se bo letos iz proračuna neposredno vrnilo v sindikalne podružnice oziroma članom sindikata 38,8 odstotka vseh proračunskih sredstev, 13 odstotkov pa se jih bo vrnilo posredno.

Svet se je s takšnim zaključnim računom in predvidenim proračunom in razdelitvijo denarja za letos strinjal. Hkrati pa je na predlog predsedstva in nadzornega odbora sprejel sklep, naj izvršni odbor sindikalnih podružnic pri sestavi svojih delovnih programov in proračunov uporabi zaključni račun, predračun in delovni program občinskega sindikalnega sveta. Sprejel je sklep, naj sindikalne podružnice finančno in materialno poslovanje obravnavajo vsako leto najkasneje do konca februarja. Razen tega pa je na petkovi seji sprejel tudi delovni program občinskega sindikalnega sveta.

A. Z.

Tržičani dobili mladinski klub

Na zadnjem plenumu občinskega komiteja zveze mladine v Trzinu so dokončno rešili vprašanje mladinskega kluba v Trzinu, saj so priprave za začetek dela v klubu že stekle.

Ideja o mladinskem klubu v Trzinu ni nova, saj že vrsto let Tržičani ugotavljajo, da mladina nima ustreznega prostora, kjer bi lahko preživela svoj prosti čas in jim je za to dejavnost ostala le tržiška kavarina in gostilne. Z ustanovitvijo kluba pa bo to vprašanje rešeno, seveda če bo program dela v klubu tako zanimiv, da bo pritegnil mlade Tržičane. Programski odbor kluba, ki ga sestavljajo tržiški kulturni in prosvetni delavci, bo pripravil nekajmesečni program, medtem ko je okvirni program že sprejet. Izvolili so že tudi tehnično komisijo, ki bo skrbela za klubske inventar. V tej komisiji so tudi predsedniki mladinskih aktivov nekaterih tržiških gospodarskih organizacij. Čeprav klub ne bo tako opremljen, kot so v začetku želeli, vzrok je pomanjkanje finančnih sredstev, pa je videti, da bo klub vseeno kmalu začel s svojo funkcijo. Mladinci pri tem upajo na pomoč tržiških delovnih organizacij, tržiški sindikalni svet pa je že prispeval 5000 Ndin.

V. B.

V nekaj stavkih

KRANJ — Krajevna organizacija rdečega križa na Zlatem polju pri Kranju v teh dneh zbira prostovoljne krvodajalce. Do sedaj je največ prijavi iz Gradnikove ulice št. 3, saj se je prijavilo kar 20 stanovalec. V akciji na Zlatem polju sodeluje kar 50 članov odbora rdečega križa, zato upajo, da bo letošnja akcija dobro uspeša. —

JAVORNIK — V soboto se je na travnatem pobočju zahodno od Straže pri Javorniku vnela suha trava. Veter je ogenj zanesel v višje ležeči gozd, tako da se je na površini 4000 m² vnelo grmovje in listje. Ogenj so pogasili jeseniški gasilci. Vzroka požara niso ugotovili, sumijo pa, da so se tu otroci igrali z ognjem. Lanska suha trava je velika nevarnost za gozdne požare. S tem v zvezi so pristojni organi občane ponovno opozorili, naj preprečijo otrokom igre z ognjem, prav tako pa ne bi smeli tudi ogorkov odmetavati kjerkoli. — b

V Hotavljah ne bo žage

Pred kratkim so domačini s Hotavljem in okolice zaprosili občinsko skupščino v Skofji Loki, da jim dovoli v njihovem kraju ponovno odpreti zasebno žago venecijanko. Čeprav republiški zakon o gozdovih v izjemnih primerih dovoljuje obratovanje takih žag, je skupščina, ki je upoštevala mnenje področne lesno predelovalne industrije in gozdnega gospodarstva, prošnjo zavrnila.

Za tako odločitev govori več razlogov. Predvsem obstoječe žagarske kapacitete v občini že sedaj niso popolno-

ma zasedene. Ureditev žage venecijanke v Hotavljah, tako da bi ustrezala higiensko tehničnim predpisom, pa bi zahtevala precej denarja in še tedaj bi slabo izkoriščala lesno maso. Razen tega pa najbližja obstoječa žaga lesno industrijskega podjetja Jelovica ni daleč, v le nekaj kilometrov oddaljeni Gorenji vasi. Ta žaga tudi že sedaj opravlja usluge kmetom, povrne pa jim tudi stroške za prevoz hlodov.

Vsi našteti razlogi torej govorijo za to, da v Hotavljah ne kaže ponovno odpirati žage venecijanke. — sz

Nesorazmerje pri os. dohodkih

Poprečni osebni dohodki so lani v škofjeloški občini dosegli 83.300 starih dinarjev. V tem razmerju ugodnem poprečju pa se skrivajo precejšnje razlike. Tako je na primer obri dosegla poprečni osebni dohodek 77.600 dinarjev in industrija 78.100 starih dinarjev, medtem ko so kmetije dosegli poprečje 100.700 starih din in družbeni ter državni organi 103.400. V gradbeništvu je bilo poprečje lanskih osebnih dohodkov 90.400, v prometu 93.200 in kulturno-socialnih dejavnostih 91.700 starih dinarjev.

S. Z.

Popust za napredek v kmetijstvu

Po sprejetem odloku skupščine občine Jesenice, so začasno oproščena prispevka od kmetijstva zemljišča, ki so bila za kmetijstvo neuporabna, pa so z izrednimi investicijami zavezance prispevka postala uporabna. V tem primeru so oproščeni plačanja prispevka za dobo desetih let. Kdor pa zasadi nov sadovnjak s površino nad 20 arov, na katerih se zasadijo češplje, jablane, hruške in druge plemenite sadje, se takšen sadovnjak oprosti plačanja

vseh obveznosti za 8 let. Za dobo desetih let pa zemljišča, na katerih se zasadijo orehi.

Plačila prispevka od kmetijstva so oproščeni prebivalci, ki prebivajo v naslednjih krajih: Srednji vrh, Zgornja Radovna, Plavški rovt, Planina, Prihodci, Javorniški rovt, če skupni letni katastrski dohodek od negozdnih površin ne presega 300.000 S din in če jim je kmetijstvo edini vir preživljanja.

J. Vidic

Obletnica GRS v Stari Fužini

Na nedavnem občnem zboru članov postaje Gorske reševalne službe v Stari Fužini so s skromno slovesnostjo počastili tudi dvajsetletnico ustanovitve postaje v Stari Fužini.

Ustanovitelja postaje Martin in Franc Ceklin sta že ta-

krat uvidela potrebo po organizirani pomoči v gorah. Bila sta navdušena planinca. S primitivno plezalno opremo, ki jo je naredil kovač Bernik in Srednje vasi, sta preplezala med drugim tudi zahodni del Tičarice in Debelga vrha. Ceklin je za alpinizem navdušil tudi svojo ženo, s katero je preplezal slovensko smer v Severni triglavski steni. Okrog sebe sta zbirala mlajše sovaščane, jih vadila in vzgajala v prave gornike.

Med časom svojega obstoja je postaja opravila prek 300 vzponov v gorah. Njeni člani z veliko požrtvovalnostjo opravljajo svoje delo, čeprav naletijo pri svojem delu včasih tudi na nerazumevanje. V bodoče bo morala postaja odločneje zahtevati od pristojnih, da bodo upoštevali njene ugotovitve in predloge

Jože Teraž

Ob razstavi plakatov Tomaža Kržišnika

V galeriji Mestne hiše v Kranju razstavlja osnutke plakatov Tomaž Kržišnik (rojen v Zireh 1943.), ki je po končani Šoli za oblikovanje nadaljeval študij na likovnem oddelku Pedagoške akademije v Ljubljani in nato kot štipendist Prešernovega sklada za leto 1967 absolviriral študij na oddelku za slikarstvo in grafiko v Varšavi na Akademiji STUK PYENKNICH. Študiral je specialno plakat pri prof. Henriku Tomaszewskem in Leonu Michalskem.

Mladi likovnik je s Poljske prinesel znanje o delu, ki ga zahteva plakat kot posebna veja umetnostnega oblikovanja. Tam je sprejel geslo in navodilo svojega profesorja o bistvu plakata, ki ne sme biti lep, temveč mora biti bistvo. Kratka in jedrnata formulacija bistva dobrega plakata se odraža tudi na razstavi, ki je prej razstava osebne študije o plakatu in avtorjeva izpoved misli o pomenu in možnostih plakata. Vsak osnutek nam po svoje govori o naporih avtorja, izpovedati na zadano temo najboljšo rešitev, ki bi bila najbolje približana bistvu obravnavane snovi. Pri tem ne smemo gledati na te osnutke kot na slikarske študije, ki bi dovoljevale veliko več osebnega izraza, niti ne kot zgolj reševanje nekih estetskih vrednot, ampak — to moramo še enkrat poudariti — kot reševanje bistva obravnavane teme. K temu je treba dodati še avtorjevo zavzetost, nasprotovati pojmovanju sedanjega poprečnega okusa, ki zahteva neki lepotni plakat v stilu turističnih razglednic in reklam za ličila. Tak je program mladega avtorja, ki ga je razložil pred nami s svojo razstavo in ne tako, kakor je navada skoro vseh mladih, katerih usta so po vrnitvi iz tujine polna hvala in ki delijo tuje znanje kakor svoje izume.

Torej nam avtor z delom govori o svojem programu in o svojih študijskih dosežkih, mi pa moramo pregledati to njegovo delo in oceniti razstavo, ki je brez dvoma več kot zgolj mikavna, kajti redke so razstave plakatov iz tujih dežel.

Predaleč bi nas zapeljal o razpravljanje o samem plakatu, kajti pri nas ta veja likovne dejavnosti razen nekaj poskusov sploh ni obdelana. Tako bi tudi zame predstavljalo brskanje po raznih člankih zamudno delo in še vprašanje je, če bi se dokopal do kakih novih spoznanj, mimo tega, da je plakat v svojem bistvu popisan in poslikan list papirja, grafično razmnožen

in katerega naloga je, opozarjati ljudi na neki določen dogodek, vabiti na neko prireditev in tako naprej. Plakatov je več vrst, da je jih mnogo vrst, od takih, ki so zapolnjeni s samim tekstom do takih, ki zgolj z likovno govorico učinkujejo dovolj zgovorno. Opozarjajo na prireditev, vabijo v dvorane in dežele, ponujajo ta in oni izdelek industrije, lažejo o najboljšem izdelku, so grobi in sladki, so gostobesedni in brez likovne opreme ali so likovno dobro ali slabo izdelani in tako naprej in tako dalje.

Znano je, da je v naših slovenskih razmerah plakat ali bolje izdelava osnutkov zanj domena arhitektov, če govorimo o zahtevnejšem, kajti največji greh nasproti okusu je naš filmski plakat, izdelek nekaterih filmskih operaterjev, ki posnemajo s filmskih sličic razburilive prizore, jih prekopirajo in ustvarjajo ta naš resnični čudež plakata, ki sodi v isto vrsto kakor kičaste razglednice iz naših trafik.

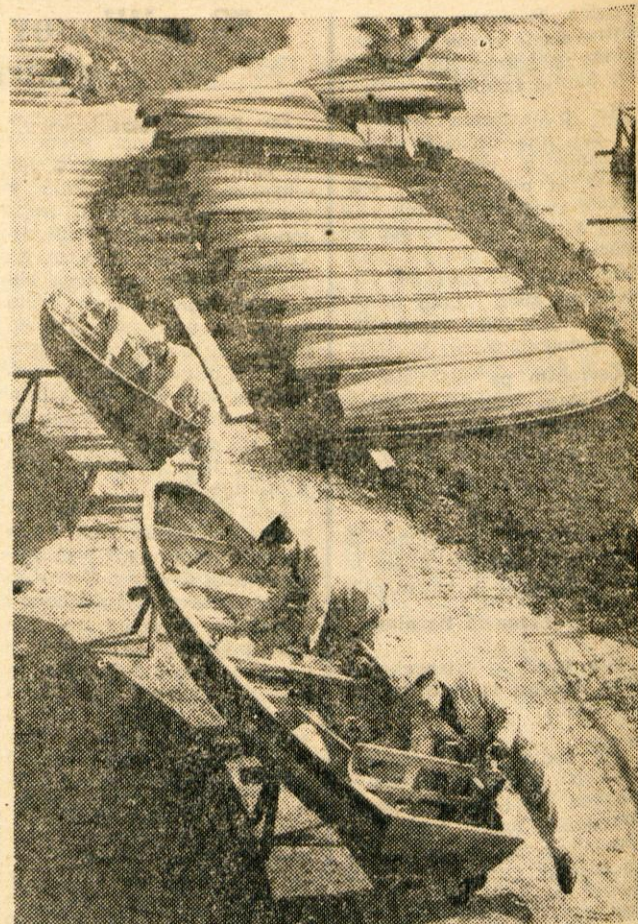
Arhitekti so vtisnili našemu plakatu strogost arhitektonskih form in s svojo trezno hladnostjo vplivali celo na tiste redke slikarje, ki so občasno naredili kak osnutek. Ustvarili so resda nekaj uspešnih plakatov, vendar pri nas ne moremo govoriti o slovenskem plakatu tako, kot to govorimo prav o češkem ali poljskem plakatu. Prav slednji je pojem zase in smo imeli priliko seznaniti se z njim pred nekaj leti ob razstavi filmskega plakata, ki je bila poleg razstave švicarskega ena izmed redkih razstav pri nas. Kržišnik je prav na Poljskem študiral plakat pri prof. Tomaszewskem, ki mu je vodilo pri izdelavi plakata, da ta ne sme biti lep, ampak mora biti bistvo.

Pričujoča razstava je razstava osnutkov za osebno študijo o plakatu, ki ne dovoljuje toliko osebnega izraza kot na primer slikarstvo. Zato tudi ne smemo na razstavi teh osnutkov gledati kot rešitve estetskih slikarskih vrednot,

temveč samo kot rešitev zadanega problema, kot rešitev bistva, ki ga tema posameznega plakata ponuja. Na razstavi je Kržišnik obdeloval več tem in jih tudi reševal na več načinov. Tako je zastopan turistični plakat, filmski plakat, gledališki in koncertni ter plakat za revijo Sinteza. Po tej svobodni in grobi razdelitvi pogledimo na nekaterih primerih, kako pojmuje in rešuje Kržišnik svojo zamisel plakata. Mladostna zagnanost je vsekakor zajeta v treh srebrnih plakatih Sinteze, kjer je najposrečenejši osnutek tisti, kjer vodoravne črte valovito prehajajo preko roke in ustvarjajo tako vtis nekega počopljenega predmeta, ki ga v resničnost kličejo po njegovi konturi oklepajoče ga črte. Roka kot predmet in kot simbol je v Kržišnikovih plakatih še večkrat prisotna, bodisi da je odtisnjena ali naslikana, predstavlja zgolj neki prej abstraktni simbol kot pa roko v pravem pomenu. Z osnutki za Sintezo je pokazal tri variante v geometrijskem in arhitektonskem načinu in tretjo, ki uporablja vrsto modernih likovnih prvin.

Če se ustavimo ob koncertnih plakatih, moramo najprej obstati pred dvema osnutkoma za koncerte ruske in španske glasbe. Oba sta operta na folkloro in povsem abstraktno predelana, tako da pri ruskem igrajo ritem vertikalne barvne lise, pri španskem pa je osnova razprostrto volanasto krilo pesalke flamenka. Potem sta še dva plakata, od katerih je prvi namenjen znamenemu ansamblu Kameleoni, spominjajoč na secesijske stvaritve in tak tudi v likovni zasnovi poudarjajoč banalnost brez estetskih vrednot. Je zbir elementov, vključenih v mikavno kompozicijo in izraža hkrati celo avtorjev odnos ne samo do orkestra, ampak do vse pojavnosti na tej ravni. Povsem drugačen in tudi kot nasprotje je ustvarjen osnutek za Protestne pesmi. Samo dva elementa sta prisotna: ozadje je abstrahirana lobanja kot simboli smrti in vsega tistega, proti čemur so namenjene protestne pesmi, nasproti temu pa majhno srce. Rdeče in majhno, vendar kot simbol našega upanja.

V posebno vrsto sodijo osnutki za Cankarjevo dolino Šentflorjansko, za film Hirošima, ljubezen moja, za Hamleta in zopet za film Balada o trobenti in oblaku. Vsi so izredno zahtevni, zelo čistih rešitev, skromni v črni barvi, ki kontrastira nekemu manjšemu, a važnejšemu barvne-

Čeprav je blejsko jezero še vedno zamrznjeno, so te dni delavci blejskega Obrtno-komunalnega podjetja že začeli popravljati čolne. To so na Bledu prvi znaki približujoče se turistične sezone. — Foto: F. Perdan

mu poudarku. Razumeti moramo potem še napis, ki je bolj nujna kakor prva. Vse, kar ob njih lahko rečemo, je, da bi jih radi videli realizirane.

Pred nami so še turistični plakati, od katerih si najprej pogledimo osnutke za obisk Jugoslavije. Avtor se je opredelil tu na sloje prebivalcev in prvi osnutek s školjko naj bi bil namenjen tistim obiskovalcem, ki iščejo zabave. Drugi s motivnimi povzetki kulturnih spomenikov so namenjeni obiskovalcem, ki iščejo na naših tleh poleg zabave tudi kulturno preteklost, torej za zahtevnejšo vrsto turistov. Tretji osnutek, v katerega nežno modrino je potopljen očeček z zlatim mestecem, izraža mir in vabi s svojo že preveč nežno modrino vse pristaše miru, naj obiščejo naše morje. Omembe vreden je tudi ciklus Slovenija, ki ga sestavljajo štirje pokončni formati in ki skupaj predstavljajo našo deželico in njeno konfiguracijo tal od morja do očaka Triglava. Samo črna barva trdnih tal in belina neba kot skopa nasprotujoča si elementa tvorita na stikališču konturo, ki jo turistični delavci imenujejo Alpe-Adrija. Vsak del tega štiridelnega plakata ima v zgornjem delu barvno rozeto kot izraz barvitosti naše dežele, ki ni zajeta v samem plakatu. Povsem avtorjev je ta plakat in tako oddaljen od

naših pojmovanj turističnega plakata, da verjetno še dolgo ne bomo videli podobne realizacije. Zadeta je namreč bistvena kontura Slovenije in besedilo je že skoro v tem primeru likovni element.

Za konec sem prihranil še plakat — avtorjev osebni portret, izpovedni plakat je že to, približan že bolj slikarstvu, kakor pa zahtevam plakata. Vsebuje vse moderne elemente, je skop v barvah in je linija močnejše bistvo izraza. Reminiscenca na avtorjevo mladost odseva iz osnutka z naslovom Poljanska dolina. Vsebuje vse tiste elemente, ki si jih je avtor v svoji mladosti osvojil in ki so mu ostali v spominu: zelena dolina, bele hiše in čipke, kot neki simbol najvišje estetske stopnje, do katere se je dokopal kmečki okus.

Po tem sprehodu po razstavi bi morali izreči tudi prvi poskus ocene. Ta pa je, da mladi avtor išče bistvo, da ga dosega, vendar gledalec moti predvsem to, da so ti osnutki grobi, da manjka končna grafična izvedba, po kateri bi šele lahko ocenjevali plakat kot tak. Jasno je, da še ne moremo govoriti o nekem osebnem stilu, vendar pa je avtor na najboljši poti, kajti osnutki kažejo na izredno inventivnost in na razmišljanje o duhu — ki ne rodlega lepoto, temveč muham in ki skuša doseči idealno dovršenost.

Andrej Pavlovec

Te dni po svetu

LONDON, 1. marca — Od petka na soboto je v Veliki Britaniji začel veljati zakon o omejenem priseljevanju Azijcev, ki imajo britanska potna dovoljenja. S tem v zvezi je Indija že napovedala protiakrepe. V Indijo bo namreč prepovedan prihod vsem Azijcem z britanskimi potnimi dovoljenji. Člani indijskega parlamenta so zaradi te diskriminacije zahtevali izstop iz britanske skupnosti narodov in nacionalizacijo britanskega premoženja v Indiji.

RIM, 1. marca — Tu so se spopadli študenti s policijo. Pri tem je bilo več kot 30 študentov ranjenih. Neredi so izbruhnili, ko je nekaj tisoč študentov skušalo ponovno zasesti fakulteto za arhitekturo in nadaljevati akcijo za popolno spremembo sedanje študija.

BUDIMPEŠTA, 1. marca — Romunska delegacija je v petek zapustila posvetovalni sestanek komunističnih in delavskih partij v Budimpešti. Delegacija je odpotovala po govoru sirskega delegata, ki je romunski partiji očital nacionalizem in kritiziral njeno mednarodno politiko.

NEW DELHI, 2. marca — Po ocenah opazovalcev je konferenca UNCTAD zašla v krizo. Osrednji razlog za to je v tem, ker velike zahodne države ne marajo priti na dan z napisanimi predlogi za pogajanja.

KARTUM, 3. marca — Sudanski minister za informacije namerava še ta teden odpotovati v Egipt in Libanon s predlogom za nov arabski sestanek na vrhu. Na konferenci naj bi preučili najnovejši razvoj dogodkov na Srednjem vzhodu. Sudanski predsednik je izjavil, da bodo njegovi odposlanci obiskali tudi nekatere druge arabske države in jim predlagali sestanek na vrhu.

WASHINGTON, 3. marca — Nacionalna komisija, ki je po lanskim ernskih nemirih dobila nalogo, da preuči vzroke teh nemirov, je pred kratkim podala poročilo. Komisiji očitajo, da ni upoštevala tega, da so v novem proračunu že predvideli primanjkljaj 20 milijard dolarjev in pa stroške za vojno v Vietnamu. — Predlagani ukrepi presegajo vse vladne načrte, ki so že tako neuresničljivi zaradi sredstev za vietnamsko vojno.

KAIRO, 4. marca — V intervjuju za ameriško revijo Look je predsednik ZAR Gamal Abdel Naser izjavil, da je bil napačno obveščen, ko je obtožil Veliko Britanijo in ZDA, da so s svojimi letali z letalonosilk na Sredozemlju pomagale Izraelcem v junjski vojni.

Ljudje

V zadnjem času se v svetovnem tisku pojavljajo članki, ki ugotavljajo, da je pozornost ZDA usmerjena v Vietnam, medtem ko pa Sovjetska zveza vztrajno povečuje moč svojega vojaškega ladjevja. Seveda so ameriški krogi zaskrbljeni nad takšno ugotovitvijo, saj je bilo vse do nedavna neizpodbitno dejstvo, da so ZDA prva vojaška sila na svetovnih morjih. Res je, da so Američani trenutno še prvi, vendar je njihov primat precej ogrožen, zlasti še, ker Sovjetska zveza zelo previdno objavlja podatke o številčnosti in moči svoje vojne mornarice.

Po drugi svetovni vojni opazamo v sovjetski obrambni politiki, zlasti pa v mornarici, korenite spremembe. Sovjetsko vojaško ladjevje nima več svojega strateškega, stacionarnega značaja, temveč s svojo prisotnostjo na vseh svetovnih morjih

ZDA nič več prve na morju?

opozarja na rast, tako v številu plovnih objektov kot v njihovi moči, ali bolje povedano v oborožitvi. Ni še tako dolgo od lanske izraelske agresije na Združeno arabsko republiko in takrat je sovjetsko vojno ladjevje odigralo vidno, skoraj bi lahko rekli odločilno vlogo. Znan je tudi primer nedavne afere z ameriško vohunsko ladjo Pueblo, kjer so bile sovjetske ladje neposredno prisotne in so s tem hote ali pa nehoote varovale Severno Korejo pred ameriško intervencijo.

Po nekaterih podatkih ima sovjetska mornarica sedaj 19 križark, 170 rušilcev, raketnih fregat in spremljevalcev rušilcev, poleg tega pa še 560 motornih torpednih čolnov. Računajo, da ima SZ sedaj najmočnejše podmorniško ladjevje na svetu, saj ima 360 podmornic, od tega 55 na jedrski pogon, medtem pa imajo Američani le 135 podmornic, vendar imajo 20 atomskih podmornic več kot Sovjetska zveza. Ob vsem tem pa je treba pripomniti,

da Sovjetska zveza v primerjavi z drugimi pomorskimi državami, uporablja svoje trgovsko in ribiško ladjevje kot pomoč vojni mornarici. Ob nenehnem naraščanju sovjetskega ribiškega ladjevja bo to leta 1970 po tonaži že večje od trgovskega ladjevja ZDA. Sovjetska zveza pa ima že okoli 200 ladij oceanografskega ladjevja, ki s svojim zbiranjem pomembnih podatkov nedvomno koristijo vojni mornarici.

Se najbolj pa je Američanom prisotnost sovjetskih vojnih ladij trn v peti v Sredozemskem morju, zlasti še, ker vidijo v tem potencialno grožnjo za obstoj NATA, posebno njegovega južnega krila. Se bolj očitna pa je prisotnost sovjetskih ladij v Baltskem morju, kjer sami Američani priznavajo, da je petkrat več sovjetskih ladij kot pa ladij Severnoatlantskega pakta.

Zanimiv je tudi podatek o oborožitvi sovjetskih vojnih

ladij. Tako so vse ladje, od najmanjše do največje, opremljene z raketami ladja — ladja in te rakete lahko lete s hitrostjo več tisoč kilometrov na uro, vodijo pa jih lahko z radarjem ali po sistemu iskanja toplote. Te rakete pa so zgrajene tako, da imajo v svojih konicah lahko klasično strelivo ali pa atomsko. Nekateri sovjetski rušilci so na primer oboroženi z raketami, ki lahko zadenejo sovražno ladjo na razdaljo 320 kilometrov, nekateri z raketami, ki lete do 160 km, medtem ko hitri torpedni čolni s svojimi raketami predstavljajo nevarnost že na 32 kilometrov.

Vsa ta dejstva nedvomno pričajo o razvoju sovjetskega ladjevja in gotovo ni daleč dan, ko bo ameriška vojaška mornarica izgubila dolgoletni primat na svetovnih morjih in oceanih.

V. G.

in dogodki

Obisk pri mladih skakalcih v Poljanah

V dneh, ko se zima počasi umika vse toplejšemu soncu in sneg polagoma izginja raz strma pobočja, radi delamo zaključke o uspešnosti ali neuspešnosti zimske sezone. V času, ko je spomin na uspeh naše olimpijske odprave še dokaj živ, je morda umestno zapisati nekaj vrstic o drugih ljubiteljih snežnih strmin, ki niso videli Grenobla drugače kot na televizijemskem ekranu, in ki seveda ne skačejo tako daleč kot Zajc ali smučajo tako dobro kot Ankeletova. V mislih imam mladino po raznih manjših krajih naše ožje domovine. Zanje se le redko najde kak dinar, s katerim bi ji omogočili nekaj dni zimskega veselja, seveda pod strokovnim vodstvom. Toda kot povsod so tudi tu izjeme. Planiška skakalna šola na primer ima v Sloveniji več centrov za treninge, katerih namen je zbirati in usmerjati mlade skakalce. Med temi je nedvomno kdo, ki bo čez čas zastopal naše barve na elitnih svetovnih tekmovanjih.

Kljub vsemu pa ostaja takšno delo z mladino še vedno privilegij posameznih krajev. Prave množičnosti ni. Zato je vsak poskus, čeprav osamljen, da se takšno stanje spremeni, vreden vse pozornosti. Zakaj torej gre?

Pred dnevi me je pot zanesla v Poljane nad Skofjo Loko. Sneg je, kot povsod, že malodane povsem pobralo, pobočja so ostala skoraj gola. Zato je bil pogled na fantiče, ki so s težkimi skakalnimi smučmi na razmenih hiteli nekam čez polja, malce smešen. Toda bel trak snega, ki

se je vlekel po strmini navzdol onkraj Sore, je brž pregnal vse dvome. Tam je bila skakalnica. Ko sem prišel bliže, so dočki pridno utrjevali rahlo načeto doskokišče 15-meterske improvizirane »pručke«. Ob strani je stal fant, oprt na berglji in delil nasvete.

»Da, jaz sem trener,« je povedal mladi profesor telesne vzgoje, domačin Andrej Tomlin. »S tole skakalno šolo smo pričeli letos 24. januarja, med šolskimi počitnicami. Med poljanskimi pionirji, učenci tukajšnje osnovne šole, vlada veliko zanimanje za skakalni šport. Zato in pa, ker tudi sam skakač, sem se odločil, da bom poskusil s treningi. In šlo je. Zbral sem 26 pionirjev. Kljub pomanjkljivi opremljenosti in drugim začetnim težavam je vadba stekla. Fantje so disciplinirani, zato kar lepo napredujejo.«

Trener je tudi povedal, da so skakalnico zgradili sami. V

šolo skakanja sodi tudi pouk o pravilnem mazanju smučin in vse drugo, kar mora vedeti skakalec.

»Štirinajst dni, vse do pričetka šole, smo vadili redno vsak dan. Kakor vidite pa tudi sedaj ne zmanjka časa za trening, le da so se fantje razdelili v dve skupini; eni vadijo dopoldne, drugi popoldne, kakor imajo pač prost. Njih število se je celo povečalo na 34. Starost tečajnikov je precej različna, od 6 do 14 let.«

Vadba je seveda brezplačna. Požrtvovalni trener ne dobi za svoje delo niti dinarja.

»Zadnje dni je treba vedno znova dovažati sneg, sicer bi odjuga in dež kaj hitro opravila z našo stopničko. Kljub težavam starši ne nasprotujejo mojemu početju. Če otroci preživljajo svoj prosti čas na snegu, so doma brez skrbi zanje, saj vedo, da ne pohajkujejo brezcilno naokrog.«

Med tem so si fantje pripeli smučin in se drug za drugim pognali po strmini. Moj

sobesednik jih je popravljal, hvalil, če so se držali navodil in grajal neposlušneže.

»Ze letos smo se namerali povezati s Planiško skakalno šolo, toda moja poškodba noge nam je to preprečila. Če bo šlo tako naprej, bom skušal obdržati sedanje skupino fantov tudi med letom. Imeli bomo suhe treninge, razen tega bomo do konca zgradili dvajsetmetrsko skakalnico, ki je že sedaj skoraj nared. Drugo leto bo treba preiti na daljše skoke, zato je ta ukrep nujen. Tu v Poljanah sicer že imamo odlično 30-metrsko skakalnico, delo pokojnega Stanka Bloudka, toda za sedanje znanje tečajnikov je še prevelika.«

Fantje so se še vedno spuščali po skakalnici, ko sem se čez čas poslovil od njih in trenerja. Poljanski primer je dokaz, da denar ni ravno prvi pogoj za začetek dela z mladimi. Treba je samo malo dobre volje in veselja do dela. Dolgo to seveda ne bo zadostilo a važen je začetek. Zal pa današnji čas ni ravno radodaren z zanesenjaki. I. Guzelj

Te dni je podjetje Transport biro Radovljica nabavilo dva večja avtomobila za prevoz težjih tovorov z nosilnostjo 18 in 22 ton. — Foto: F. Perdan

Modrijan iz Bohinja

(dr. Janez Mencinger
1838 — 1912)

(Nadaljevanje)

Seveda se bomo morali še vrniti k Mencingerjevemu kranjskim letom, najsrečnejšim, kot jih je sam imenoval — saj nismo še ničesar povedali o pereh narodnostnih in gospodarskih vprašanjih one dobe, ki se jim je dr. Mencinger prav v Kranju docela praktično posvečal. Bil je namreč več let občinski odbornik in načelnik finančno-pravnega oddelka. Mestna uprava mu je zapuščala najdelikatnejše posle v zvezi s sprtimi meščani.

Nismo tudi še ničesar povedali o prijateljevanju dr. Mencingerja in dr. Tavačarja v onih kranjskih letih (1877 do 1880) — oba sta že tedaj bila slovita slovenska pisatelja.

A odložiti moramo vse to za poznejše zapise — zdaj moramo že vendar stopiti k izviru pisateljevega življenja, v njegov ljubljani Bohinji.

Prazen dom

Pred dnevi, tananko 20. februarja tega leta, ko je bila na kranjskem polju že prava predpomlad, sem spešil v Bohinjo, kjer je še vladala trda zima z ostro zmrzaljo. Hudo mušni čomačini pravijo, da pri njih traja zima kar trinajst mesecev.

Z lastnimi očmi — kot to rad storim pred slehernim svojim zapisom — sem hotel videti in na lastna ušesa slišati, kako je pravzaprav sedaj z rojstnim domom »bohinskega modrijana« doktorja Janeza Mencingerja?

Na polpoti med Bistrico in jezerom se odloči od lepe asfaltirane ceste pred vasico Kamnje stranski kolovoz, ki pripelje popotnika že po nekaj korakih na Savico (domačini izgovarjajo dosledno le »Sovica«), manjši zaselek na desnem bregu Save Bohinjske.

Čez mostič in še streljaj poti in že smo »na Mlaki«, naselju treh hiš z gospodarskimi poslopi — oddaljenem kar več sto metrov od vasi Brod, ki velja za Mencingerjev rojstni kraj. Ze res, da spada naselje na Mlaki, k

Brodu — a vendar dela vtis nekeke samostojnosti. Kako to, da tega doslej ni opazil, ne zapisal še noben pisatelj življenjepisa? Pa je bilo morda tudi to dejstvo — samotna izoliranost domače hiše — pomemben činitelj pri oblikovanju tako samosvojege, neodvisnega in trdnega značaja častitljivega »sivorja«.

Povedali so mi sicer že prej, a kar nisem mogel verjeti: starodavna bohinska hiša, nekako »na široko zgrajena, vlastelinsko ponosita«, je sedaj — neobljudena! Rojstni dom bohinskega modrijana, ki je bil tako zaverovan v svojo domačijo in imel globoke korenine v njej še v poznih letih, ko je živel daleč od nje — zdaj samuje...

Hiša, v izrazitem bohinsko-alpskem slogu zgrajena, nosi tablico Brod v Bohinju št. 23. Domačiji se je včasih reklo »pri Kovaču«, ker ji je bil lastnik podkovski in vozni kovač, pozneje, za časa pisateljevega rojstva, torej že pred l. 1838 pa se je hiše oprijelo ime »pri Grogarju«, pač zato, ker je bilo Janezevemu očetu ime Gregor.

Tudi mlin, ki je mlel še pred nekaj desetletji, dva tri korake nad Mencingerjevo rojstno hišo, je zdaj mrtev. Le mlinska kolesa, ki so na okrog razpostavljena, še pričajo o nekdanjem pestrem delovniku v zaseku na Mlaki.

A potoček, ki je gnal mlinska kolesa, in oba studenca pri Mencingerjevi hiši — žive kot nekoč; kot vodotoki neumljive večnosti nekaterih stvari.

Spominska plošča

Hišo obdaja starinsko lep lesen mostovž »gank«, streha je iz macesnovih skodel. V čelno steno pa ima hiša vzdano črno marmornato spominsko ploščo s pozlačenim napisom.

Stopimo sedaj še k hišnemu vhodu — morda le priključimo kakega človeka, ki se

je vsaj za varstvo naselil v tako lepem in na zunaj urejenem poslopiju. Še preden pa pritisnemo na kljuko, opazimo listič »Kdor bi si rad ogledal hišo in se vpisal v spominsko knjigo, dobi ključ pri Primostku, Savica št. 17.«

Res sem urno stopil nazaj na Savico in pri prvi hiši, pri mostu (odtod: Primostek!) poprosil gospodinjo, ki se piše za Sušnikovo, da mi je šla odpret Mencingerjevo hišo.

A glej: hiša ni zapuščena, le neobljudena je! Saj je povsem opremljena, tudi z vsem kuhinjskim posojem. V hišo napeljana elektrika, hišni vodovod v celoti deluje.

V veliki sobi, »hiši«, visi na steni velika podoba dr. Janeza Mencingerja iz njegovih poznih let. Pa še ena, manjša: pisatelj na mrtvaškem odru.

Na mizi leži spominska knjiga, v kateri pa so podpisani obiskovalci iz leta v leto redkejši. Tudi spominsko štampiljko imajo. Vse imajo — le človeka ne...

Tako prazen je Mencingerjev dom — ki je bil nekdanj poln življenja — pravzaprav šele od 26. decembra 1967. Ta dan je namreč umrla vdova zadnjega gospodarja Janeza Mencingerja, pisateljevega nečaka (umrlega že 21. oktobra 1951).

Zadnji gospodar

Ob smrti zadnjega moškega gospodarja Grogarjeve domačije se je zadnjikrat zbrala pri hiši množica kopic in pogrebcev. Toliko ali več obiskovalcev je bilo tu le še v nedeljo, 9. julija 1922, ko so ob desetletnici pisateljeve smrti odkrivali spominsko ploščo. Govorila sta tedaj pred hišo prvi Mencingerjev življenjepisec dr. Josip Tominešek in pisatelj sin dr. Janko Mencinger. V bližnji podružnični cerkvi svete Magdalene pa je po slavu govoril in maševal pisatelj mladostni prijatelj monsinjor Tomo Zupan z Okroglega pri Kranju.

Poročevalec-sodobnik pravi o tej slavnosti, da je bil prizor ganljiv in veličasten, da je bila rojstna hiša »snažna, izborna oskrbovana« in da je bil zbran takrat pred hišo »lahko se reče, ves Bohinj in v zastopstvih vsa kulturna Slovenija«.

Po slovesu od Primostkove, ki mi je v svoji odrezavi bohinske zgovornosti še to in ono povedala, sem še dolgo stal in zrl v na zunaj tako mrtvo naselje na Mlaki pri Brodu.

V misel pa so mi prihajali Mencingerjevi slavošpevi, prave himne kmetskemu stanu in življenju.

Globoko so korenine

Saj pa je tudi bil Mencinger prvorojenec stare bohinske rodovine, ki se kljub učenosti, ki si jo je pridobil s študijem, ni nikoli prav pogospodil. V srcu je ostal kmet. V himničnem zanosu je zapisal te besede:

»Največji del našega naroda odštejejo kmetje. Nad osemsto tisoč imamo poljedelcev. Pa ne samo po številu, tudi po narodni kreposti so kmetje največji del naroda. Kmet je narodu tisto zdravo deblo, ki poganja vedno nove mladike, tista korenina, ki skupni narod vedno navdaja z mladim krepčalnim sokom. Kmet je narodu pomladilna moč, vendar je vedno star. Svoje šege, kmečko nošo, celó besedi zavijanje je prinesel iz starodavnih časov. Stari običaji so mu podedovani po davnih očakih, vendar tako lepi in mladi so mu, da jih zapusti tudi svojim potomcem. Kmet nam je edina shramba naše stare zgodovine. Rešil nam je stare pravljice in lepe pripovedke, starinska imena in lepe besede, rešil nam je nepokvarjeni

Slovenska Sava

Prijazna usodnost — pravzaprav le splet naključij — je hotela, da je »bohinski modrijan« le imel zvesto tolažnico v svojem domotožju: bila je to reka Sava, ki teče mimo vseh glavnih Mencingerjevih življenjskih postajank!

Mimo rojstne hiše teče Sava Bohinjska, mimo Brežic — prvega službenega mesta, mimo Kranja, kjer je pisatelj deset let odvetnikoval in mimo Krškega — kjer je preživel več kot tretjino življenja in tudi umrl, tudi teče slovenska Sava!

In kot se mlada Sava le nerada in s težavo izmota iz bohinskih ravni ter se z jeznim bučanjem in hropenjem prebija mimo štang in Soteske v odprt svet visoke Gorenjske — tako nerad, vse kaže na to, se je trgal pisatelj Mencinger iz svojega ljubega Bohinja.

In kot se Sava v hrvaških ravninah razlije, se otepa preozkega korita, napravljajo velike ovinke in stranske rokave. — Kot bi še enkrat hotela pogledati svoj rojstni

Mencingerjeva rojstna hiša, Brod v Bohinju 23

slovenski značaj in obraz — vse slovenstvo nam je le on rešil.

Nenehno, vse življenje, so uhajale misli dr. Janezu Mencingerju domov v Bohinjo. Najlepše, kar je napisal, je bilo ustvarjeno v hrepenenjih po domačem kraju in po kmetskem življenju.

»V teh blaženih dolinah, v tem raj, obkroženem in obvarovanem z visokimi gorami, bi mi bil odmerjen očetni dom in jaz bi bil na njem najsvobodnejši gospod: kmet, da, tisti kmet, ki ga ne ukloni, ne zlomi, nobena sila — ker črpa novo moč iz matere zemlje. — In zdaj! Vzemi slovo od očetnega doma za vse žive dni in romaj v križem svet...«

kraj pod zasneženimi gorami, tam okrog Triglava — tako se je pisatelj Mencinger, tedaj že častitljivi belobradi »sivor« oziral proti domu vsaj v mislih, vsa zadnja desetletja svojega življenja, prav do svoje smrtne ure.

Toda, kaj sem še hotel reči? Da, ko sem postal na cesti in s pogledom še enkrat segel do mrtve Mencingerjeve domačije onstran Save, v bregu pod temno Rudnico (946 m), so mi prišle v misel mnoge slovenske opuščene kmetije. Starci izumro, mladi pa hite v mesta in v tujino — boš jih še kdaj, kmetska hiša, priklicala nazaj, pod svoj varni in topli krov?

(Nadaljevanje prihodnjik)

Črtomir Zorec

Čuden svat

V Kfjordu na severu Norveške je veliko povabljenih svatov praznovalo poroko hčere bogatega kmeta. Ko je bilo veselje na višku, se je v hlevu odvezala premalo privezana najboljša kmetova krava. Na dvorišču je našla odprt sodček piva in ga do polovice izpraznila. Pivo je začelo delovati in krava se je divje zapodila med plešočne pare. Med družbo, ki tudi ni bila več zelo trezna, je nastala prava panika. Preplašeni svatje so se razbežali na vse strani, vendar se je vse srečno končalo. Krava se je vrnila v hlev, kjer je ob jaslih prespala mačka brez posledic, svatje pa so po vznemirjenju nadaljevali z rajanjem.

Leteči krožniki - brez osnove

Sovjetski znanstveniki so sporočili, da so leteči krožniki, ki so pred kratkim spet razburjali ljudi, le neznana senzacija, ki nima nobene osnove. Tudi v Sovjetski zvezi so »videli« leteče krožnike tako kot v mnogih drugih deželah in tudi tu so se časopisi zelo razpisali o tem pojavu. Vso zadevo z letečimi krožniki je sklenila raziskati sovjetska akademija znanosti.

Znanstveniki pravijo, da ni nobenih novih dokazov za obstanek teh neznanih predmetov. Zanimivo pa je to, da so jih vedno videli laiki, ni pa se še zgodilo, da bi jih opazil kakšen znanstvenik. Sovjetski akademiki so poudarili, da bi brez dvoma preučili ta pojav, če bi lahko dobili potrebne podatke.

Josephine Baker izgubila pravdo

Dolgoletna bitka za posestvo in vas Milandes ob reki Dordogne na jugozahodu Francije je izgubljena. Josephine Baker ali Črna Venera, kot so ji pravili v času njene slave, je kupila grad Sarlat še pred drugo svetovno vojno, kasneje pa še vasico pod njim ter 232 ha pašnikov in gozdov. V času, ko je bila Josephina najbolje plačana kabaretna plesalka in pevka Francije, je bilo posestvo lahko vzdrževati.

Iz svojega Les Milandesa je hotela narediti »metropolo bratstva« in obenem turistični center. Dala je prenoviti vaške hiše, zgradili so dva luksuzna hotela, gledališče, otroško zabavišče in osebni muzej Josephine Baker s slikami in predmeti iz njene večletne kariere.

Toda metropola bratstva je bilo zelo drago in finančno nepremišljeno dejanje. Turistov ni bilo in kaj kmalu so bile tu finančne težave.

Temnopolta umetnica je na svojih potovanjih po Aziji, Afriki, Ameriki in Evropi posvojila dvanajst sirot ne glede na barvo in raso. S tem je hotela dokazati svetu, da je skupno življenje v slogi in ljubezni mogoče ne glede na barvo kože.

Milandes pa je medtem požiral desetine milijonov fran-

kov samo za vzdrževanje in osebje. Mož je Josephini očital slabo gospodarjenje in je odpotoval v Argentino, od koder se je vrnil šele tik pred propadom njene zamisli. Josephine je poskušala vse mogoče, da bi rešila materialno osnovo svoje ideje. Petnajst let je iskala pomoč pri ameriških črnih in afriških vladah, ki jim je obljubila tudi mednarodno šolo na svojem posestvu. Upniki pa so dokončno izgubili potrpljenje. 16. februarja so grad, vas in druge objekte prodali na dražbi.

Tudi tako se da

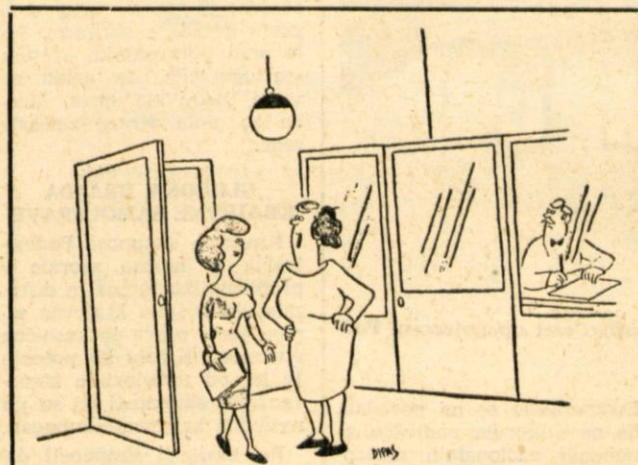
Profesor N. Novikov s Kijevske univerze si je v navzočnosti študentov sam operiral meniskus. Profesor je šef ortopedske klinike v Kijevu in je hotel sam na sebi preizkusiti neko novo sredstvo za lokalno anestezijo in pri tem ugotoviti, »kaj bolnik čuti«.

Novikov si je najprej omamil okolje kolena, nato pa si je v kost zabil cevčico in skozenjo vbrizgal v kost novokain. Nato si je s skalpelom sam prerezal mehko tkivo kolena in pri tem ves čas operacije razlagal okoli stojčim študentom potek operacije. Na koncu si je profesor rano tudi zažil.

Amatersko boksanje

Pred časom je bil boksar Jack Dempsey v središču zanimanja ljubiteljev tega športa, saj si je priboril naslov prvaka. Milijarder Paul Getty ga je prosil, naj bi se z njim pomeril v boks, ker bi vsaj enkrat želel doživeti pravo

borbo z resničnimi udarci. O izidu borbe je na željo bogataša znani boksar molčal in jo šele čez nekaj let povedal svojim prijateljem: »Na njegovo lastno željo sem Gettyja tako zdelal, da ga je navdušenje za boks minilo za vse življenje.«

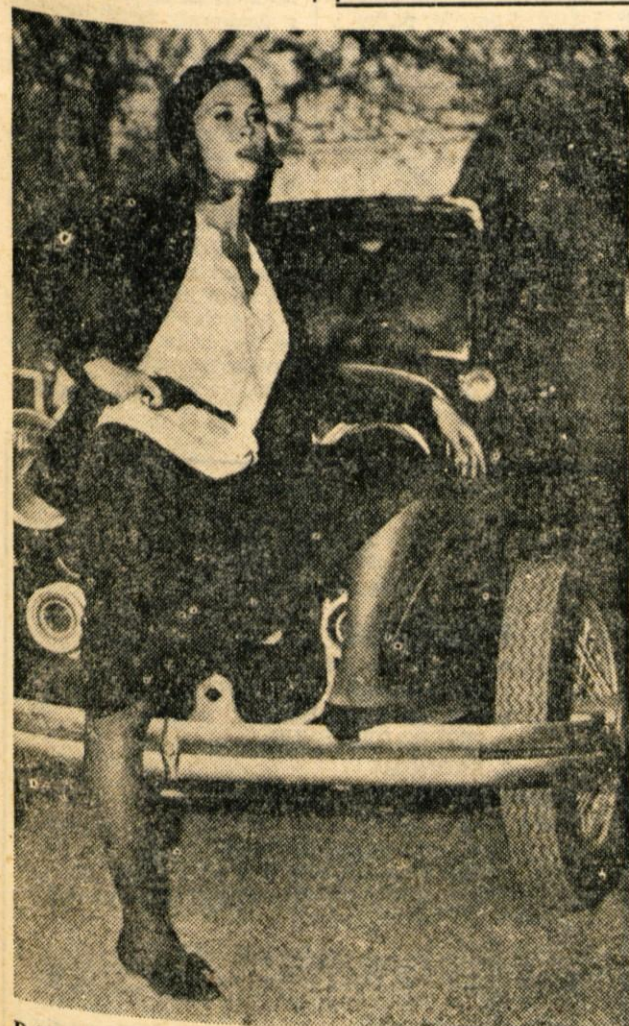
— Vi ste pa nova moč, kajne? Naj vas takoj opozorim, da je šef poročen z mano.

Švicarji, jejte jabolka!

V Švici pravkar teče akcija za zdrave zobe. Geslo te akcije je — uživajte jabolka. Na to opozarjajo Švicarje prek radia, televizije in na druge načine. Jabolko pred spanjem naj bi bilo najboljši način ohranjanja zdravih in belih zob. Nedavno so začeli tudi po nekaterih vlakih deliti potnikom jabolka, da bi se kar največ ljudi navadilo na redno uživanje tega sadja. Zlobni jeziki pa pravijo, da je problem drugje. Lanska letina je bila v Švici tako obilna, da še sedaj ne vedo, kam bi z ogromnimi količinami jabolk.

Ubogi poštarji

Nedavno so v Sovjetski zvezi izvedli anketo, katera ruska imena so najbolj razširjena. Rezultati ankete pa so taki: samo v Moskvi živi 90.000 oseb s priimkom Ivanov. Tisoč se jih piše popolnoma enako — Ivan Ivanovič Ivanov. Samo v Moskvi so našli petnajst ljudi, ki se pišejo tako, kot se je eden njihovih največjih pesnikov Aleksander Sergejevič Puškin. Na koncu še to — v Sovjetski zvezi je nekaj čez štiri milijone Tatjan.

Dekle, ki se po moško opira na avtomobil s pištolo v roki je Faye Dunaway kot Bonnie Parker v filmu Bonnie in Clyde. Film menda prav sedaj kandidira za nagrado Oscar. Film je odkupilo tudi podjetje Vesna film, tako da ga bomo lahko gledali tudi na naših platnih.

Iz življenja krajevne skupnosti Podmežaklja Pogled od blizu in daleč na črno in sajasto dolino

O medvedu in medvedih na Mežaklji — Kako so upokojenci izgubili rdeči kotichek? — Sonce ne sije na naselje Nikšić — Še to in ono iz dela marljive krajevne skupnosti

Kadar časopisni poročevalci zapišemo Mežaklja ali Podmežaklja se Jeseničani jezijo, predvsem slavisti. Pravijo, da beseda izvira iz staroslovanske besede mežek, kakor so v tistih časih imenovali medveda. Ker je bilo v gozdovih nad Jesenicami veliko mežkov (medvedov), so kraj imenovali Mežakla (ne Mežaklja).

Medvedov baje že dolgo ni na Mežaklji, čeprav so zabeleženi posamezni primeri. Zadnje čase pa je v Podmežaklji javna skrivnost, da medvedu lomastijo po Mežaklji. V primeri s kosmatinci novi rod »medvedov« robanti samo ponoči. Menda so se tako modernizirali, da so celo kupili motorke, ki ponoči... (nekje na Mežaklji brenčijo).

Na krajevni skupnosti Podmežaklja so mi dejali: »Če bo šlo tako naprej, bo Mežaklja v desetih letih gola.« Povprašal sem jih, zakaj zadeve ne prijavijo, pa so odvrnili: »Ja, kdo si pa upa.«

RDEČI KOTICHEK

Od 2400 prebivalcev Podmežaklje je 260 upokojencev. Večina jih je prej delala v železnici, zato jim je po vojni železnica dala material, da so si postavili leseno lopo. Upokojenci so lopo imenovali rdeči kotichek. Tu so se se-

čega koticčka sprehajajo. Seveda imajo tudi pravico, da se jezijo...

NASELJE NIKŠIĆ

Ko so v Nikšiću v Črni gori začeli graditi železarno, so poslali v jeseniško železarno več sto delavcev na prakso. V Podmežaklji so postavili barake, v katerih so stanovali ti delavci. Ljudje so kraj imenovali naselje Nikšić. Delavci so se že zdavnaj vrnili v Črno goro, ime pa je ostalo. V njih (barakah) so povečini delavci iz drugih republik, le malo je med njimi Slovencev. Kakšna je stanovanjska stiska v Podmežaklji nam kaže naslednji podatek:

Naselje Nikšić obsega 6 barak, v katerih stanuje 72 družin s 324 člani. Da bi lahko v celoti razumeli položaj teh ljudi, navajam naslednjo primerjavo: v 78 hišah v Podmežaklji stanuje 100 družin s 320 družinskimi člani. V petih barakah je 165 otrok v starosti do 15 let, v 78 hišah okrog barak pa 50 otrok.

Podmežaklja je mednarodna. Na področju te krajevne skupnosti prebiva 700 občanov iz drugih republik, ali povedano z drugimi besedami, vsak tretji prebivalec iz Podmežaklje je iz druge republike. In kako se razumejo prebivalci različnih narodnosti? Na krajevni skupnosti

Ljudje pod Mežakljo se jezijo na tržičana. Ne mislim na tržiškega mesarja, temveč na veter, ki piha iz Tržiča in mu na Jesenicah pravijo tržičan. Ta »nesramni« tržičan vnoomer nosi smrdljiv in umazan tovarniški dim proti Mežaklji.

Tovarniški dimniki so tik pred nosom Podmežaklje. Dim prodira v vse pore življenja. Če ne bi bilo naselja Nikšić, bi bila Podmežaklja »rezervat« za upokojence. Kar je bilo ljudi z boljšim delovnim mestom, so se odselili v nova stanovanja na Plavžu.

V Podmežaklji gospodinja ne ve, ali naj odpre okno, da bi se prezračilo stanovanje. Če odpre okno, bi imela prah še pod odejo, če pa ga ne odpre, pa tudi ni dobro. V Železarni sicer obljublajo, da bo v prihodnje manj dima. Morda? Upajmo!

S SEKIRO NAD SOSEDA

Pri krajevni skupnosti Podmežaklja deluje eden izmed najboljših poravnalnih svetov jeseniške občine. V devetih letih so uspešno rešili veliko sporov.

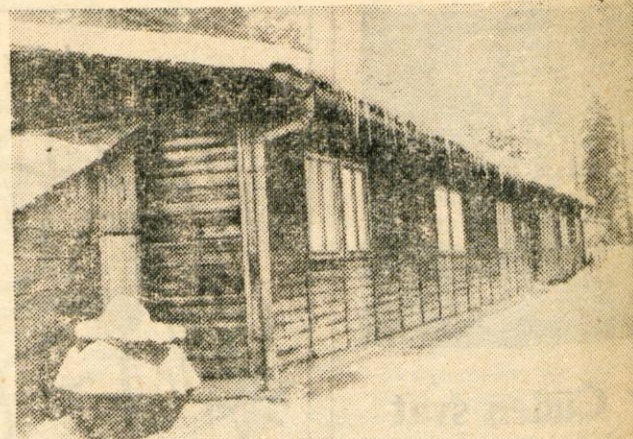
Lani je bilo pred poravnalnim svetom 12 razprav, izmed teh jih je bilo osem uspešno rešenih. Tako so mirno urejeni spori, ki otežujejo vsakdanje življenje. Poleg tega pa bi imele stranke stroške, če bi se spor obravnaval pred rednim sodiščem. Včasih se ljudje spro, čeprav niti sami ne vedo, zakaj. Tako sta se v Podmežaklji spila dva sosedu, ki sta že drug drugemu grozila s sekirami. Šele pred poravnalnim svetom sta ugotovila, da sploh ne vesta, zakaj sta sprta. Menda so jima štrene zmešale žene.

GLOBOKA BRAZDA KRAJEVNE SAMOUPRAVE

Krajevna skupnost Podmežaklja je močno zaorala v problematiko terena in dokazala, da postaja krajevna samouprava prava in resnična stvarnost. Kmalu bo poteklo 10 let od ustanovitve stanovanjskih skupnosti, ki so jih nasledile krajevne skupnosti.

Pri krajevni skupnosti deluje osem komisij, in to za gospodarsko dejavnost, za socialna vprašanja, za pomoč hišnim svetom, za varstvo otrok, za hortikulturno dejavnost, za civilno zaščito prebivalstva, poravnalni svet in finančno materialna komisija.

Pred desetimi leti so sami sezidali stavbo za otroški vrtec. Pred tremi leti so stavbo dvignili in razširili, tako da so pridobili prostore in pisarno, dvorano za zborovanja in pisarno krajevne organizacije socialistične zveze.

Del naselja Nikšić na Jesenicah. V šestih barakah stanuje več ljudi kot v 78 hišah Podmežaklje. — Foto Vidic

Lani so postavili v parku v Podmežaklji nov bife, ki je imel 7 milijonov S din prometa, od tega 700.000 S din čistega dohodka.

Na račun dotacij bodo letos dobili 2.200.000 S din za komunalno dejavnost, predvsem za manjša popravila cest. Krajevna skupnost skrbi za vzdrževanje 10 cest v skupni dolžini 2000 metrov in 10.000 m². Za osnovno dejavnost je letos namenjeno 1,5 milijona S din. Iz teh sredstev financirajo tudi oddelke vzgojno-varstvene ustanove Julka Pibernik, v katerem je okrog 25 otrok. Za prenovitev prostorov so lani porabili 700.000 S din. V parku v Podmežaklji so večkrat težave, ker prek poletja nepridpravi polomijo naprave za otroške igre in zabavo.

Svet komunalne skupnosti razmišlja, kako bi letno asfaltirali vsaj eno ulico. Tako bi imeli v nekaj letih povsem urejeno cestno omrežje. Za letos so predvidena večja dela pri ureditvi na Medvedovi ulici in ulici ob igrišču. Urediti nameravajo tudi odcepe na Cesto 1. maja in usposobiti Janševo ulico.

Pri svetu krajevne skupnosti je zelo marljiva komisija

za socialna vprašanja. V tej komisiji so zastopniki vseh družbenopolitičnih organizacij. Sprejeto je načelo, ki velja za vse organizacije, da gredo vse prošnje za socialno pomoč prek te komisije. Lani je komisija obravnavala 16 prošenj za pomoč in jih 13 ugodno rešila. Na njihov predlog je oddelke za družbene službe pri občinski skupščini nakazal petim občanom pomoč za nakup ožinice v znesku od 15.000 do 25.000 S din.

Poseben problem na področju Podmežaklje so upokojenci. To pa zato, ker so nekateri delali 35 ali več let v železnici, zaradi različnih okoliščin pa imajo nizke pokojnine. Kjer se s pokojnino preživljata dva, sta praktično izenačena s prejemki tistih, ki prejemajo od občine socialno podporo. Sicer pa na račun njihovega družabnega življenja najboljše živi tisti v rdečem koticčku, ki mu sploh ni treba plačati stanarine. Ja, nekateri znajo živeti.

V črni in sajasti dolini živijo pridni ljudje. Zgodbe o medvedih pa naj še naprej služijo za uspavanko otrokom.

Jože Vidic

Okupirani rdeči kotichek, ki je nasilno vzet upokojencem Podmežaklje — Foto Vidic

stajali, pogovarjali, igrali karte ali šah ter preganjali čas. Prijetno je bilo v rdečem koticčku. Nekega jutra pa so upokojenci obstali pred vrati. Ponoči se je nekdo nasilno vselil v rdeči kotichek in zasedel edini prostor, ki je bil last upokojencev. Zadevo je obravnavalo tudi občinsko sodišče. Pa je tisti, ki se je vselil v rdeči kotichek, obljubil, da se bo kmalu izselil in vrnil ključ upokojencem. Ta vrli občan se je res izselil, še preden pa je odšel, je bil že drugi v koticčku.

Upokojencem ne preostaja drugega, kot da se okrog rde-

Podmežaklja so mi povedali, da na njihovem področju ni nobenih nacionalnih nestrpnosti. Tako je tudi prav.

SONCE IN DIM

Če bralci verjamejo ali ne, toda resnično je, da od novembra do februarja sonce niti za hip ne posije na Podmežakljo. Odvisno od kraja stanovanja se sonce skriva nekaterim stanovalcem dva, drugim pa tri mesece. Poleti pa sonce nadoknadi zamudo, saj že v ranih jutranjih urah drami prebivalce pod Mežakljo.

KADROVSKA KOMISIJA
PRI ZDRUŽENEM PODJETJU
TRANSTURIST
SKOFJA LOKA
HOTELI BOHINJ

razglaš

naslednja prosta delovna mesta
v direkciji hotelov v Bohinju:

1. ŠEFA OBRATA HOTEL JEZERO-BELLEVUE
2. EKONOMA

Pogoji za zasedbo delovnih mest:

- Pod 1. hotelski tehnik s 5-letno prakso ali
- srednjestrokovna izobrazba ekonomske smeri s 5-letno prakso v gostinstvu ali
 - VK gostinski delavec s 5-letno prakso ali
 - kvalificiran gostinski delavec z 10-letno prakso,
 - aktivno znanje 2 svetovnih jezikov.
- Pod 2. kvalificiran delavec trgovske stroke s 5-letno prakso in opravljenim šoferskim izpitom B kategorije.

Rok za prijavo je 15 dni od dneva objave. Kandidati naj pošljejo svoje prijave Kadrovske komisiji Združenega podjetja Transturist Skofja Loka — HOTELI BOHINJ v Bohinju.

Pozabljene žene - na dan žena!

Jutri in pojutrišnjem se bodo v vseh delovnih kolektivih tako ali drugače spomnili svojih tovarišic, jim privedli tople proslave, jih obdarovali s cvetjem in jim čestitali. Ponekod jim bodo priredili tudi izlete in jih skušali čimlepše razvedriti. — Moški tovariši iz kolektivov bodo seveda povsod prisotni, kot gostitelji in kot pozorni družabniki.

Tudi učiteljicam po šolah bo ta dan lepo: saj jim bodo stotine otrok čestitali s šopki pomladnega cvetja. Prav tako ta dan ne bo šel mimo nekdanjih partizank in mater padlih partizanov; za to bodo poskrbele, kot vsako leto, borčevske organizacije.

Do tu je vse prav in v redu. Toda nekateri moške svojih žena le nimajo v delovnih kolektivih — doma so, gospodinjijo in skrbijo za otroke. Nikakor ne bi mogli reči, da te žene niso zaposlene, da jih ne gre šteti med delovne ljudi naše družbe. Delo sredi utrjujočega gospodinjstva, vzgoja otrok in skrb za dom — vse to je mnogokrat napornejše in odgovornejše kot kaka lahka pisarniška službica.

In zdaj: moč te »nezaposlene žene« se kot zvest član svojega delovnega kolektiva navadno zelo vneto udeležuje praznovanja ob dnevu žena, veseli se, pije in pleše — doma pa mu samuje razočarana žena. Pravzaprav ne samuje — z njo so vse skrbi in vsa odgovornost za srečen dom in dobro vzgojo otrok.

Na te pozabljene žene bi morale misliti vsaj žene v onih kolektivih, kjer so zaposleni moške z ženami doma. Povabiti bi jih morale v svojo sredo — da ne bi ostale na praznik žena doma, z grenkim priokusom osamljenosti, pozabe...

C. Z.

70 - letnica gasilskega društva v Železnikih

Gasilsko društvo bo letos poleti praznovalo sedemdesetletnico obstoja. Na praznovanje jubileja se člani društva že sedaj pripravljajo. Dopisnik Glasa se je pogovarjal z Jožetom Benedičičem, poveljnikom PGD v Železnikih.

Kaj ste sklenili na zadnjem občnem zboru gasilskega društva?

Društvo ima sedaj 25 članov, vendar pa mislimo to število zvečati in povabiti v svoje vrste predvsem mlade ljudi. Želeli bi, da bi se nekaj članov vključilo v dopisno gasilsko šolo, ker nam primanjkuje strokovnih kadrov. Na zboru smo sklenili, da bomo letos vse dotacije občinske gasilske zveze dali za novo opremo, ker je že precej stara in dotrajana.

In kakšno opremo nameravate kupiti?

Pri zadnjih požarih se je pokazalo, da nam najbolj primanjkuje razteznih lestev, cevi ter še marsikaj drugega. Zelo pa smo zadovoljni z novo motorko, ki smo jo kupili lani s pomočjo gasilske zveze v Škofji Loki in nekaterih naših članov. Prav tako so naše paradne uniforme že slabe, zato bo treba misliti na nove, če se bomo hoteli

udeleževati raznih gasilskih prireditev.

Kaj menite o vzrokih zadnjih požarov v Železnikih?

Prepričan sem, so so vzroki v sami malomarnosti hišnih lastnikov, ki premalo skrbijo za dimne naprave, elektro instalacije itd. Lani je posebna komisija pregledala dimnike ter elektro instalacije zlasti po hišah na okoliških hribih. Tam, kjer je komisija ugotovila pomanjkljivosti na teh napravah, ki lahko povzročijo požar, je izdala odločbo, naj lastnik napako popravi, sicer bo predan sodniku za prekrške. Letos nameravam s pregledovanjem nadaljevati, če bodo za to odobrena sredstva.

Kako pa je z dežurno službo na požarišču?

Pri zadnjih dveh požarih smo imeli težave z organizacijo dežurstva, ki mora trajati vse do tle, dokler ogenj popolnoma ne pogasimo. Gasilci pa so večinoma vsi redno zaposleni in skoraj nihče si za ta čas ne vzame redni dopust ali celi neplačani dopust. Mogoče bi k temu nekaj prispevala tudi Zavarovalnica, saj gasilci preprečujemo škodo na pogorišču. Prav tako bi morala občinska

V četrtek in petek v Kranjski gori vozila za čiščenje snega

V torek so v Kranjsko goro prispela iz tovarne Daimler-Benz čez mejni prehod v Ratah štiri specialna vozila animog. Strokovnjaki bodo na teh vozilih v dneh 7. in 8. marca prikazovali na cesti Kranjska gora — Vršič najmodernejšo delovno opacijo čiščenja snega. Skupaj bo de-

lalo v Kranjski gori 6 unimogov. S temi vozili so odstranjevali sneg na cestah v Grenoblu med olimpijskimi igrami.

Številna ekipa strokovnjakov iz tovarne Daimler-Benz se je nastanila v hotelu Erika. Začetek del bo v četrtek ob 8. uri zjutraj.

Zimske sindikalne igre Veleslalom na Krvavcu

Pred kratkim smo zapisali, da bo občinski sindikalni svet v Kranju pripravil zimске sindikalne športne igre. Na občinskem sindikalnem svetu smo izvedeli, da bo tovrstno tekmovanje v veleslalomu v soboto, 16. marca, na Krvavcu. Že dosednji podatki kažejo, da se bodo tega rekreacijskega tekmovanja udeležili člani sindikata iz poprečno vsake tretje sindikalne podružnice v občini. Čeprav občinski sindikalni svet še vedno zbira prijave za to tekmovanje, se

je namreč že do sedaj prijavilo zanj nad 170 tekmovalcev iz okrog 20 sindikalnih podružnic v kranjski občini.

Tekmovanje pripravlja posebna komisija pri občinskem sindikalnem svetu v Kranju in sindikalna podružnica Elektromehanika Iskra Kranj. V pripravljalnem odboru je okrog 40 udeležencev. Po dosedanjih prijavah in prijavah za tekmovanje lahko sodimo, da bo to ena izmed največjih rekreacijsko športnih prireditev, ki jo je sindikat pripravil v zadnjih letih.

A. Z.

Visoka zmaga domačih

V okviru mladinskega vaterpolo turnirja za pokal Trsta so mladinci Triglava v soboto premagali Triestino z 10:4 (2:0, 2:1, 4:3, 2:0). Rezultat ne predstavlja realnega odnosa moči v bazenu, ker so gostje predstavljali zelo močnega nasprotnika. Žal so zamudili nekaj idealnih priložnosti za zadetek. V ekipi Triglava so bili najboljši Milovanović, Velikanje in vratar Zupanc. Na tej tekmi je Triglav nastopil v naslednji postavi: Zupanc, Kodek, Podveršek, Milovanović, Brezec (2), Velikanja (3), Balderman (3), Sorli (2), Judež in Urbanc.

P. Didič

T. M.

PROMETNO PODJETJE SAP Ljubljana

OBVEŠČA CENJENE POTNIKE, da bo dne 1. III. 1968 začela redno ob delavnikih, državnih in republiških praznikih obratovati

MEDDRŽAVNA AVTOBUSNA LINIJA BLED—RADOVLJICA—
—KRANJ—LJUBLJANA—POSTOJNA—SEŽANA—TRIESTE

Vozni red:	5.00	odh.	BLED	prih.	21.07
	5.15		Radovljica		20.52
	5.35		Kranj		20.32
Bled —	5.51		Medvode		20.18
	6.25		LJUBLJANA		20.00
Ljubljana —	6.59		Dol. Logatec		19.19
	7.40		Postojna		18.45
Trieste	8.25		Sežana		18.00
	9.25	prih.	TRIESTE	odh.	17.00

Predprodaja vozovnic in rezervacij: TRANSTURIST Škofja Loka — Avtobusna postaja na Bledu, telefon 77-357 in Radovljica, telefon št. 70-059, AVTOPROMET GORENJSKA, Kranj — Avtobusna postaja, telefon št. 21-084, SAP LJUBLJANA — Avtobusna postaja, telefon št. 312-312, SAITA — Avtobusna postaja Trieste, ki posredujejo tudi informacije.

Potnikom priporočamo ugodno avtobusno zvezo, na kateri bodo vozili sodobno opremljeni avtobusi.

Z a h v a l a

Ob nepričakovani in nenadni izgubi naše ljubljene žene, mamicе, hčerke, sestre in tete

Marije Starc

rojene Rozman

se iskreno zahvaljujemo vsem mnogoštevilnim prijateljem, sorodnikom, znancem in delovnim kolektivom Vezenine Bled, Avtopromet Gor. Kranj, Komunalno podj. Bled in hotel Jelovica Bled ter vsem, ki so jo spremili na zadnji poti, nam izrekli sožalje in njen prerani grob zasuli s cvetjem.

Žalujoči: mož, sin, mama, sestre, bratje in drugo sorodstvo

Bled, 2. 3. 1968

Še enkrat o požaru na Zg. Brniku

V obvestilu o požaru na Zg. Brniku v sredo, 28. februarja, ni bilo navedeno, kdo je še sodeloval pri gašenju požara. Prvi so bili na mestu požara gasilci prostovoljnega gasilskega društva Zg. Brnik in iz Cerklj. Vzrok požara še ni znan, škoda pa je ocenjena na osem milijonov starih dinarjev.

Uredništvo

Nesreče zadnjih dni

Od petka, 1. marca, se je na gorenjskih cestah pripetilo devet prometnih nesreč, od tega štiri lažje.

V petek zjutraj je v križišču cest drugega in tretjega reda v Britofu pri Kranju osebni avtomobil KR 119-46, voznik Marjan Jugović, zaradi izsiljevanja trčil v avtobus KR 126-97. Pri trčenju je nastalo za 1800 N din škode.

V soboto je na cesti drugega reda v Bukovici Mihael Gatej padel iz neznanega vzroka z mopedom tako hudo, da so ga odpeljali v bolnišnico.

Istega dne ob pol šestih zvečer sta na cesti tretjega reda v Kamni gorici trčila osebna avtomobila KR 131-45, voznik Fidan Kostadinovski in pa avtomobil KR 131-45, ki ga je vozil Bostiš Vigili. Zaradi neprimerne hitrosti sta voznika v nepreglednem ovinku trčila. Pri tem sta se dva pot-

nika lažje ranila. Škode na avtomobilih je za okoli 6000 N din.

V nedeljo zvečer se je na cesti drugega reda v Starem dvoru pri Škofji Loki pripetila hujša prometna nesreča osebnemu avtomobilu LJ 218-93, ki ga je vozil Bojan Sobočan. Voznik je vozil hitro in je v ovinku zaviral. Zaneslo ga je na travnik, kjer se je zaletel v drevo in na zadnje še v električni drog. Voznik se je le lažje ranil, medtem ko je na vozilu za okoli 12.000 N din škode.

Na cesti drugega reda pri Nasovčah je v ponedeljek popoldne voznik osebnega avtomobila LJ 514-42 Francišek Trbovšek v blagem cestnem zavoju zapeljal s ceste, kjer se je avtomobil večkrat prevrnil. Voznik in sopotnica sta se le lažje ranila, na avtomobilu pa je za okoli 4000 N din škode.

L. M.

SKUPŠČINA OBČINE KRANJ

Oddelek za gospodarstvo

Številka: 322-012/1968-04

Datum: 4/3-1968

Na podlagi 40. člena temeljnega zakona o ukrepih za pospeševanje živinoreje in o zdravstvenem varstvu živine (Uradni list SFRJ, št. 16/65) oddelek za gospodarstvo skupščine občine Kranj

obv. šča

da bo obvezno cepljenje psov proti steklini po spodaj navedenem razporedu:

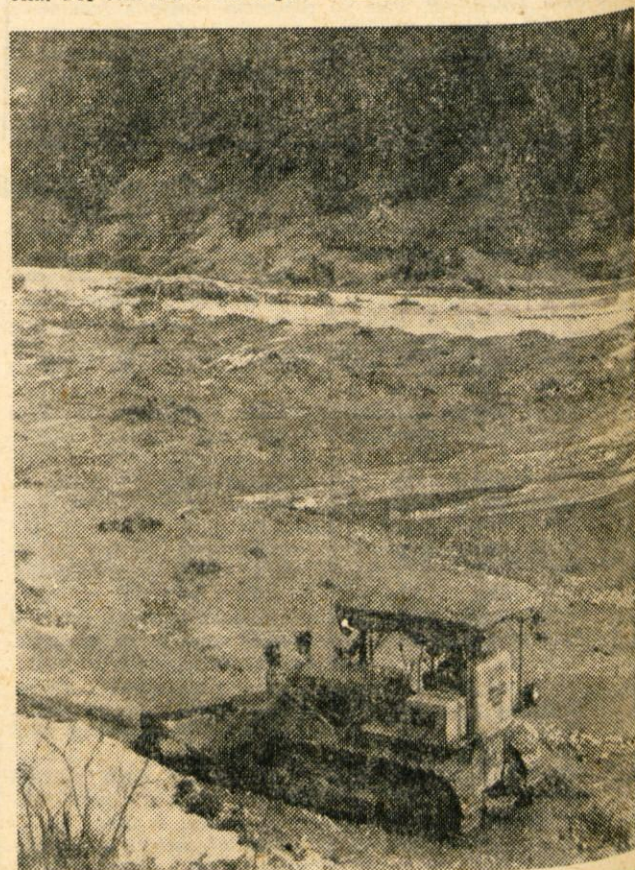
	Dne	Ob uri	
NAKLO	12. 3. 1968	15	na običajnem mestu
PODBREZJE	12. 3. 1968	16	na običajnem mestu
DUPLJE	12. 3. 1968	17	na običajnem mestu
TRATA	12. 3. 1968	8	pri Godelmanu
CERKLJE	12. 3. 1968	10	pri Zadružnem domu
ZALOG	12. 3. 1968	12	pri Recku
PREBAČEVO	12. 3. 1968	14	pri Novaku
TRBOJE	12. 3. 1968	15	pred Zadružnim domom
VOKLO	12. 3. 1968	16	pred Zadružnim domom
BELA	13. 3. 1968	8	na običajnem mestu
PREDVDOR	13. 3. 1968	9	na običajnem mestu
KOKRA	13. 3. 1968	11	na običajnem mestu
JEZERSKO	13. 3. 1968	13	na običajnem mestu
RAKOVICA	13. 3. 1968	9	pred Žimoprejo
BESNICA	13. 3. 1968	10	pred Zadružnim domom
NEMILJE	13. 3. 1968	11	pred gostilno
SENCUR	13. 3. 1968	15	pred gostilno Jama
VISOKO	13. 3. 1968	16	pred Zadružnim domom
PREDOSLJE	14. 3. 1968	15	pred krajevnim uradom
KOKRICA	14. 3. 1968	16	pred gasilskim domom
BREG OB SAVI	14. 3. 1968	14.30	na običajnem mestu
MAVCICE	14. 3. 1968	15	pred krajevnim uradom
PODREČA	14. 3. 1968	16	v mlinu
ŽABNICA	14. 3. 1968	8	pred krajevnim uradom
BITNJE	14. 3. 1968	9	pri Strahinc
STRAŽIŠČE	15. 3. 1968	14	pred gasilnim domom
GORICE	15. 3. 1968	9	na običajnem mestu
TRSTENIK	15. 3. 1968	11	na običajnem mestu
KRANJ	16. 3. 1968	14	na Sejmišču
PRIMSKOVO	16. 3. 1968	16	pri Vrečku

Za zamudnike iz cerkljanskega bo cepljenje dne 19. 3. 1968 ob 10. uri pred Zadružnim domom v Cerkljah, za zamudnike iz ostalih krajev pa bo cepljenje 19. 3. 1968 ob 15. uri na Sejmišču v Kranju.

K cepljenju je treba pripeljati vse pse, stare nad 4 mesece. Tarifa za cepljenje in pasjo znamko je 15.— N din (1.500 starih din), za zamudnike pa 20.— N din (2.000 starih din).

Opozarjamo lastnike psov, da je cepljenje obvezno in bodo kršilci kaznovani po temeljnem zakonu o varstvu živine.

VETERINARSKA INSPEKCIJA
SKUPŠČINE OBČINE KRANJ

Vodna skupnost Gorenjske je te dni začela z regulacijo desnega obrežja Bistrice zaradi zavarovanja mostu in naselja Zeje. Dela pri urejanju struge v dolžini 500 m bodo trajala približno tri mesece — Foto: F. Perdan

Vsem prijateljem in znancem sporočamo žalostno vest, da nas je za večno zapustila naša mama, stara mama, babica in teta

Neža Ajdovec
iz Naklega

Pogreb drage pokojnice bo v Naklem.

Žalujoči: sin Franc z družino, hčerka Tončka z družino in drugo sorodstvo

Prodaj

Prodaj MOPED T — 12, balkonska OKNA z vrati. Mišče 6, nad Otočami 906

Prodaj kompletno PRIKOLICO s priključkom za fiat 750. Kranj, Gorenjesavska 24. Ogled od 16. ure dalje 926

Prodaj VW 1500 S, letnik 1965, v dobrem stanju. Lipce 17, Jesenice 839

Dobro ohranjen FIAT 750 prodaj. Ogled od 16.30 dalje. Homec, Ul. 1. avgusta 11. Kranj, telefon: 22.072 963

Prodaj VW, letnik 1954. Kranj, Gorenjesavska 1 964

Prodaj FIAT 600, letnik 1960. Ogled od 14. ure dalje. Golob, Gregorčičeva 19, Kranj 965

Podjetje

KAMNOSESTVO KRANJ

ima na zalogi veliko izbiro

NAGROBNIH SPOMENIKOV,

katere vam nudi po najnižjih cenah,

Spomenike si lahko ogledate v skladišču podjetja Kranj, Koroška c. 47.

Pri naročilu vam nudimo poseben popust.

Prodaj FIAT 1100, letnik 1961, v zelo dobrem stanju. Kranj, Jelenčeva 23 965

Prodaj dva MOPEDA kolibri v dobrem stanju. Naslov v oglasnem odd. 967

Prodaj PRASICKE, 6 tednov stare. Zalog 17, Cerklje 968

Prodaj tri PRASICKE za rejo, težke 40—50 kg. Zg. Duplje 34 969

Prodaj PRASICKE. Selo 33, Zirovnica 970

Prodaj tri PRASICKE, 7 tednov stare in krmilno REPO-500 kg. Bašelj 20, Pred-dvor 971

V nedeljo, 16. III. 1968

se začne ob 9. uri v Delavskem domu v Kranju

PLESNI TECAJ ZA ZACETNIKE

Tečaj bo samo ob nedeljah od 9.—12.

Autobusne zveze ugodne. VABLJENI!

PLANINSKO DRUŠTVO KRANJ

razpisuje

prosti delovni mesti

oskrbnika in kuharice v Domu Kokrškega odreda na Kališču.

Dom bo odprt od 1. maja do 30. septembra.

Pismene prošnje pošljite na Planinsko društvo Kranj ali pa se osebno zglasite v pisarni društva v Kranju, Koroška c. 21, od 14. do 16. ure vsak dan, razen ponedeljka in sobote.

Prodaj KRAVO s teletom. Sveglj, Kokrica 1, Kranj 977

Prodaj KRAVO v 9 mesecev brejosti (drugo tele). Rovte 12, Podnart 978

Prodaj SEME črne detelje in OVCO z JAGNETOM. Kranj, Skofjeloška cesta 30 979

Prodaj do 1500 kg vrtnega SENA in OTAVE, Kranj, Jezerska c. 87 980

Prodaj OSTREŠJE starega skednja. Sitar, Križe 34 981

Prodaj 600 kg prosene SLAME. Suha 16, Kranj 982

Prodaj IZRUVAC. Pfajter Franc, Smledniška 30, Kranj-Cirče 983

Prodaj 1000 kg KRMILNE PESE. Kokrica 34, Kranj 934

Prodaj navaden KMECKI VOZ. Češnjica 17, Podnart 985

Poceni prodaj SENO, 28 S din za kg. Bertoncelj, Posavec, Podnart 986

Prodaj MOPED T—12. Ul. 1. avgusta 1, Kranj 987

Poceni prodaj polavtomatični PRALNI STROJ z odlično centrifugo, dobro ohranjen. Reboj, Mlakarjeva 2, Kranj 988

Kupim

Kupim MOTOR puch 175 — 250 ccm z največ 20.000 km. Naslov v oglasnem oddelku 989

Hrastove plohe, lepe, suhe, debeline 5—8 cm kupi takoj. Komunalno podjetje Radovljica.

Ostalo

Obveščam, da bom odprl CEVLJARSKO DELAVNICO za vse vrste popravila. Kranj, Koroška c. 37 pri Dekorju. Se priporočam! Cevljarstvo Zapolnik Niko

Oddam opremljeno SOBO. Ponudbe je treba poslati pod Skofjeloška cesta 990

Iščem upokojenca za kmečko delo. Dam vso oskrbo. Plača po dogovoru. Lavčar Berta, Rečica kol. 7, Bled 991

Mlada ZAKONCA iščeta opremljeno SOBO v Kranju

za krajšo dobo. Naslov v oglasnem oddelku 992

Sprejemem ŽENSKO za varstvo otroka v dopoldanskem času. Naslov v oglasnem oddelku 993

Oddam opremljeno sobo dvema (Slovenca). Naslov v oglasnem oddelku 994

Zamenjam KONJSKO SEDLO za kmečko skrinjo, različno vrednosti doplačam in prodaj kovano BALKONSKO OGRAJO. Naslov v oglasnem oddelku 995

Iščem enosobno STANOVA-NJE ali vsaj večjo suho SOBO. Naslov v oglasnem oddelku 995

AMD Cerklje obvešča, da se začne tečaj za šoferje amaterje. Prijavite se do 15. 3. 1968 v trafiki Cerklje 997

Pri zahvali Janeza Nagliča je pomotoma izostalo: hčerka Pavla, botra, Novak Franc in Simnovc Franc

Hotel Triglav BLED

RAZGLASA
prosta delovna mesta

RAČUNOVODJA
dopolnilno delovno razmerje, delo enkrat tedensko, srednja strokovna izobrazba, praksa v gostinstvu, osebni dohodek po dogovoru

KNJIGOVODJA
stalno delovno mesto
srednja strok. izobrazba, zaželena praksa v gostinstvu

KVALIFICIRANA
NATAKARICA
sezonsko delovno mesto

KVALIFICIRANA
KUCHARICA
sezonsko delovno mesto

CISTILKA
sezonsko delovno mesto

Pismene ponudbe na podjetje do zasedbe del. mest. Nastop s 1. 4. oz. po dogovoru.

HOTEL TRIGLAV BLED

RAZPISUJE

LICITACIJO
za prodajo osnovnih sredstev in inventarja

avtomobil IMV Kombi de luxe, vozen register blagajno Regina razno leseno pohištvo peč za centralno kurjavo

železne postelje razno staro železo

Licitacija bo 26. marca ob 10. uri v podjetju na Bledu, Kolodvorska 33.

Ste bolni?

Vas bolijo ledvice, želodec, imate žolčne kamne, bolujete na jetrih, zlatenici, imate sladkorno, ulkus, črevesni katar? Ste bolni na srcu, na ožilju, se morda preveč debelitate? Pri teh boleznih je najvažnejša prehrana. Katera živila in kako pripravljena smete uživati, da se boste pozdravili, boste izvedeli iz knjige Praktična kuharica — poglavja o prehrani bolnikov, katera je napisal priznani zdravnik — internist na podlagi najnovejših dognanj v medicini.

Knjiga PRAKTIČNA KUCHARICA ima nad tisoč receptov, 352 strani, stane pa samo 24.— N din! Naročite jo na naslov: PRAKTIČNA KUCHARICA, Ljubljana, poštni predal 302.

Kadrovska komisija

ZAVAROVALNICE SAVA
— PE KRANJ

razpisuje prosto delovno mesto

snemalca

industrijskih zavarovanj

Kandidat mora imeti srednjo izobrazbo in sicer mora biti gradbeni ali strojni tehnik, mora biti prost vojaščine, imeti mora stanovanje na območju mesta Kranja.

Delovna organizacija ne razpolaga s stanovanjem. Prijave zbira kadrovska komisija pri Zavarovalnici SAVA — poslovna enota Kranj, Kranj — Oldham-ska c. 2, do vključno 15. marca 1968.

Ve enjski lignit

(kosi in kocke) lahko nabavljate od 28. 2. dalje po znižani ceni. Znižane cene bodo v veljavi do zgodnje spomladi.

Prosimo cenjene potrošnike, da se poslužujejo te izredne ugodnosti, s čemer si bodo zagotovili takojšnjo dobavo in tako zmanjšali skrbi za jesenski čas.

KURIVO
KRANJ

tel. 21-192

Se priporoča trg. podjetje

Če želite eno od 10 moških in 3 ženskih nagrad

SODELUJTE Z NAMI NA

VELIKEM NAGRADNEM KEGLJANJU

od 1. do 31. marca

pri MLEČNIK

Kirschentheuer — Kožentaura, pri Borovljah
15 km pod Ljubljano

NAROČNIKI IN BRALCI GLASA!

Delovna enota Glas	ponedeljek	torek
uvaja s 4. marcem	četrtak	petek
nov delovni čas	od 7. do 15. ure	
za naročniško in	sreda	
malooglasno službo:	od 7. do 18. ure	

1. in 3. sobota v mesecu od 7. do 12. ure

2. in 4. sobota v mesecu zaprto

Prosimo cenjene naročnike in bralce našega časnika, da spremembo sprejmejo z razumevanjem.

Uprava

Odličen uspeh Štefančiča na Kulmu

Deveto mesto Petra Štefančiča na letošnjem že VI. mednarodnem tednu smučarskih poletov na Kulmu (Avstrija) predstavlja doslej najboljšo uvrstitev kakega Jugoslavana na tej avstrijski velikanki v okviru prireditve KOP. K odličnemu dosežku tega mladega kranjskega skakalca pa je dodal lep uspeh še Jeseničan Ludvik Zajc, ki se je uvrstil na deseto mesto in s tem potrdil njegovo dokaj solidno formo. Uvrstitev dveh jugoslovanskih skakalcev med desetorico najboljših »letalcev« na kulmski prireditvi predstavlja nedvomno spet velik uspeh jugoslovanskega skakalnega športa. Štefančič je bil nedvomno presenečenje letošnje prireditve, saj mu je med drugim samo za las ušel nov državni rekord v poletih. Na nedeljski prireditvi je namreč v poskusni seriji poletel 138 metrov daleč, kar predstavlja za Šlibarjevimi 141 metri drugo največjo dolžino, ki jo je kdajkoli dosegel jugoslovanski skakalec na velikankah. Škoda je le, da ni izkoristil prilike, da bi vzdržal do konca, sicer bi zanesljivo postavil nov jugoslovanski rekord v poletih. Svojo odlično formo pa je pokazal tudi na tekmi, ko je dosegel za končno uvrstitev naslednje dolžine: 100, 113 in 122 m, kar mu je prineslo odlično deveto mesto. Žal ne bo mogel nastopiti v Vikersundu na Norveškem, kjer bodo v soboto in nedeljo poleti na tamkajšnji velikanki, kjer je lani Avstrijec Bachler postavil nov svetovni rekord s 154 metri. Štefančič je namreč včeraj odšel namesto v Vikersund v Bovec na odsluženje vojaškega roka.

»Res velika škoda, da ne morem nastopiti v Vikersundu, kjer bi glede na mojo dobro formo zanesljivo še izboljšal svojo najboljšo znamko. Na tej prireditvi sem se ponovno prepričal, da mi bolj ležijo velike skakalnice in je deveto mesto moj največji uspeh. Kljub vsemu pa upam, da bom na letošnji planiški prireditvi čez dobrih 14 dni le nastopil, še posebej pa se veselim tekmovanja za memorial Janeza Polde, ki bo letos na 120-metrski skakalnici,« nam je dejal Štefančič v nedeljo ob koncu VI. mednarodnega tedna smučarskih poletov na Kulmu.

Na Kulmu se je dobro uvrstil tudi Marjan Mesec, ki je dosegel 16. mesto. Dosegel pa je tudi nov osebni rekord s 115 metri, kar pa upamo, da bo držal le še do prihodnje nedelje, saj bo Mesec skupno z Zajcem nastopil v Vikersundu.

J. Javornik

Peter Štefančič se je na letošnjem že VI. mednarodnem tednu smučarskih poletov na Kulmu uvrstil na deveto mesto.

Pred letošnjo planiško prireditvijo Skoki tudi na 120-metrski skakalnici

Čeprav nas loči od vsakoletne planiške skakalne prireditve še dobrih 20 dni so znana že v glavnem vsa imena udeležencev, ki bodo nastopili letos 23. in 24. marca v dolini pod Poncam. Letos je namreč naša država prireditelj tradicionalnega tekmovanja za pokal Kongsberg, na katerem nastopajo najboljši člani in mladinci srednjeevropskih dežel. Skoki za člane za pokal Kongsberg bodo v soboto na 90-metrski skakalnici, za mladince pa na prenovljeni 65-metrski skakalnici, prav tako v soboto (popoldne).

V nedeljo, 24. marca, pa bo na sporedu še tekmovanje za memorial Janeza Polde, tokrat na 120-metrski skakalnici, kjer ima rekord s 130 metri Čeh Jiri Raška ki bo tudi letos med udeleženci planiške prireditve. Poleg njega pa bodo nastopili seveda še drugi odlični skakalci iz ČSSR, Sovjetske zveze, Poljske, Madžarske in drugi, med njimi bo tudi olimpijski zmagovalac na veliki skakalnici Belevusov iz Sovjetske zveze. Na letošnji planiški prireditvi bo nastopilo po vsej priliki okoli 60 skakalcev iz Francije, Švi-

ce, Italije, Avstrije, Zvezne republike Nemčije, Demokratske republike Nemčije, Poljske, ČSSR, SZ, Madžarske in Jugoslavije. Od boljših tekmovalcev ne bo na startu le Norvežanov in Japoncev, ki imajo tedaj svoja državna prvenstva. Prireditve v dolini pod Poncam bo torej tudi letos na dostojni ravni, kar bo nedvomno vplivalo tudi na številni obisk gledalcev, ki vedno radi zahajajo v marcu na kvalitetne vsakoletne planiške prireditve.

J. Javornik

Lep uspeh Švarčeve

V okviru priprav za zimsko prvenstvo Slovenije in Jugoslavije je bil v zimskem bazenu v Kranju plavalni miting, na katerem je nastopilo nad 100 tekmovalcev in tekmovalk iz Ljubljane, Trbovelj, Krškega in Kranja. Najboljši rezultat je dosegla Lidija Švarc na 100 m prsno (1:23,8). V isti disciplini je pionirka Triglava Judita Mandelc dosegla odličen dosežek (1:32,0). Drugi plavalci Triglava so nastopili v disciplinah v katerih navadno ne nastopajo in zato rezultati niso bili najboljši. Še najboljši izid je dosegla Virnikova na 100 m prosto v času 1:11,9.

P. Didič

Dobri strelci s Primskovega

S finalnim srečanjem štirih ekip najboljših kranjskih strelskih družin je bilo preteklo soboto v Kranju končano tekmovanje z zračno puško po liga sistemu. V njem je sodelovalo 12 družin z 8-članskimi ekipami. Sobotno srečanje je dalo precej presenetljiv izid. Zmagala je namreč ekipa SD Stane Kovačič s Primskovega, ki se je letos prvič uvrstila v končno kolo tega tekmovanja in je zmagala z veliko prednostjo.

REZULTATI: ekipno — 1. SD Stane Kovačič (Primskovo) 2013 krogov, 2. SD Iskra Kranj 1912, 3. SD Bratstvo-Enotnost Kranj 1867 in 4. SD Franc Mrak Predoslje 1464 krogov; Posamežno — 1. Naglič (Stane Kovačič) 270 krogov, 2. Frelih (Bratstvo-enotnost) 266, 3. Zadražnik (Stane Kovačič) 261 itd.

B. Malovrh

Dobra generalka za „Kurikkala“ Na državnem prvenstvu v solo tekih in klasični kombinaciji so imeli največ uspeha olimpijci

Ker je v Delnicah zmanjkalo snega, so prvenstvo za naslove državnih prvakov v smučarskih tekih in klasični kombinaciji prenesli na Pokljuko, kjer je nastopilo nad 130 tekmovalcev in tekmovalk. To pa je bila hkrati tudi odlična preizkušnja organizatorjev pred letošnjim največjim tekmovanjem v tekih in klasični kombinaciji pri nas, to je za tekmovanje najboljših srednjeevropskih tekačev v okviru znanega tekmovanja za pokal Kurikkala in Berauer (klasična kombinacija). Po pričakovanju so imeli največ uspeha trije naši olimpijci, še najbolj pa se je tej trojki približal Kranjčan Roman Seljak, ki je na tekmovanju na 15 km osvojil 4. mesto.

Naslove državnih prvakov so osvojili naslednji tekmovalci in tekmovalke: solo teki: mlajše mladinke — Pristov (Gorje), starejše mladinke — Bavce (Ravne), članice — Repine (Bohinj), mlajši mladinci — Šimic (Gorje), starejši mladinci — Kalan (Gorje), člani — Kerštajn (Jesenice); klasična kombinacija:

člani — Ambrožič (JLA), starejši mladinci — Gorjane (Triglav), mlajši mladinci — Rožič (Jesenice); štafete — mlajši mladinci — Triglav, starejši mladinci — Gorje, članice — Gorje, članice — Lovrenc na Pohorju, člani — Jesenice.

J. Javornik

Strelke ob dnevu žena

Vsako leto pripravi kranjski občinski strelski odbor za aktivne članice strelskih družin tekmovanje z zračno puško, s katerim le-te počastijo svoj praznik. Letošnjega tekmovanja, ki je bilo pre-

teklo nedeljo, se je udeležilo 12 tekmovalk, med njimi največ iz strelske družine Iskra. Članice te družine pa so imele tudi največ uspeha.

REZULTATI: ekipno — 1. Iskra I. 654, 2. Iskra II. 451, 3. SD Tone Nadižar 413; posamežno — 1. Vera Šlibar (Iskra) 239, 2. Dobrila Radojčič (Bratstvo-enotnost) 213, 3. Aca Štefančič (Iskra) 210 krogov itd.

B. Malovrh

Rekord kegljišča in kluba

Na prijateljskem kegljaškem srečanju Triglav: Papirničar so kranjski kegljaši dosegli odličen rezultat v disciplini 8 x 200 lučajev mešano. Ekipa Triglava je podrla 7399 kegljev (Ambrožič 871, Kordež 918, Martelanc 920, Bregar 934, Stare 924, Česen 937, Jereb 925 in Turk 970). Ekipa gostov je bila za več kot 1000 kegljev slabša in je podrla 6322 kegljev.

P. Didič

Izdaja in tiska CP »Gorenjski tisk« Kranj, Koroska cesta 8. — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Trg revolucije 1 (stavba občinske skupščine) — Tek. račun pri SDK v Kranju 515-1-135. — Telefoni: redakcija 21-835, 21-860; uprava lista, ma-looglasna in naročniška služba 22-152 — Naročni-na: letna 24.—, polletna 12.— N din. Cena posameznih števk 0.40 N din. — Inozemstvo 40.00 N din. — Mali oglasi beseda 0,6 do 1 N din. Naročniki imajo 10 % popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo.

P. Pokorn